

Ujinarnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENJ GRADEC GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA O. SOL. O.

LETO X — STEVILKA 5

MAJ 1977

POSTNINA PLAČANA

VSEM BRALCEM NAŠEGA GLASILA,
ŠE POSEBEJ PA SODELAVCEM
GLASILA, ČESTITAMO OB 1. MAJU,
PRAZNIKU DELA

Uredniški odbor

BESEDILO POZDRAVNE BRZOJAVKE NOVINARJEV V
ZDRUŽENEM DELU TOVARIŠU TITU S ČEBIN

Dragi tovariš Tito

Novinarji tovarniških časnikov, združeni v aktivu novinarjev glasil v združenem delu pri Društvu novinarjev Slovenije, smo v organizaciji aktiva in republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije ter v sodelovanju revirskega odbora za pripravo proslave ob 40. obletnici ustanovitve Komunistične partije Slovenije obiskali Čebine, kjer smo se srečali z enim od ustanoviteljev slovenske komunistične partije, članom sveta federacije Mihom Marinkom. V pristrénem pomenku nam je tovariš Miha Marinko približal delo slovenskih in drugih jugoslovanskih predvojnih revolucionarjev, ki so v najtežjih pogojih boja proti reakcionarni vladavini izkoriščevalce delavskega razreda uspeli povezati najnaprednejše in razredno osveščene delavce v avantgardo delavskega razreda, komunistično partijo. Ob tej priložnosti, ob 40. obletnici ustanovitve Komunistične partije Slovenije, 40-letnici Tvojega prihoda na vodstvo Komunistične partije Jugoslavije in Tvojem osebnem prazniku, 85. obletnici rojstva, Ti novinarji v združenem delu izražamo svoje občudovanje, toplo hvaležnost in iskrene čestitke.

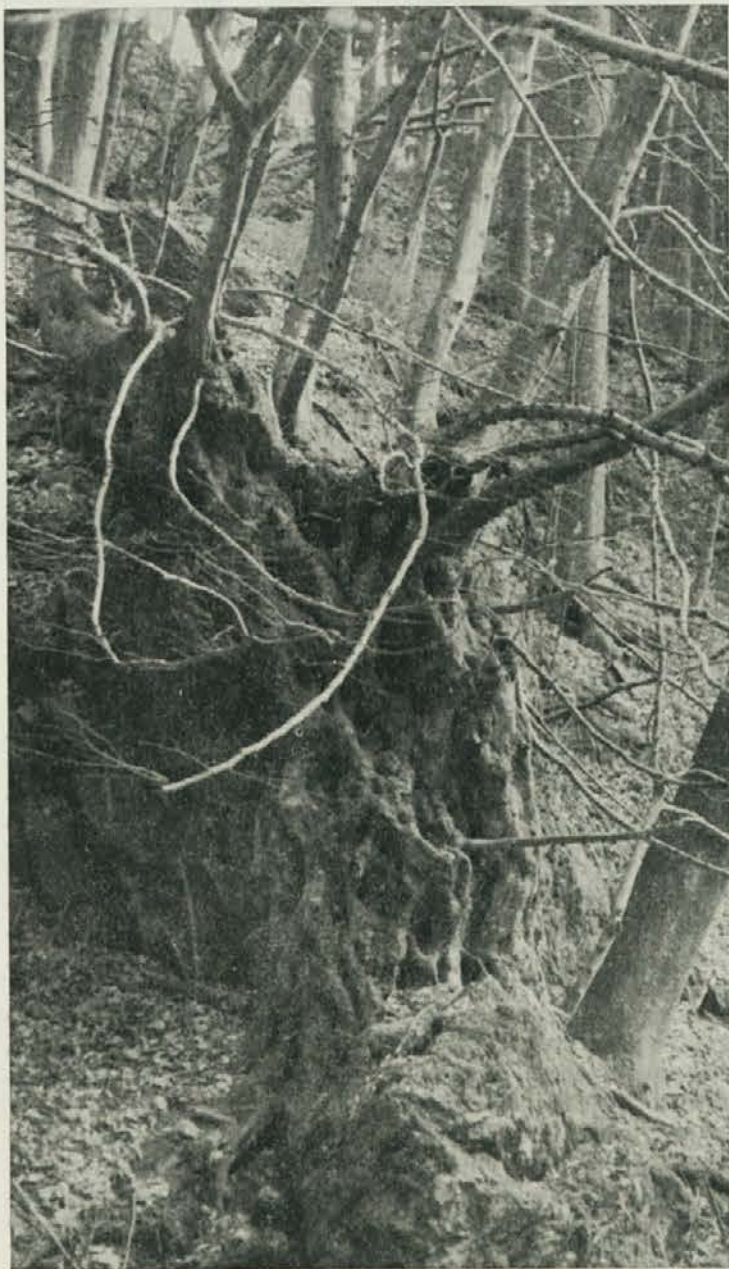
NOVINARJI GLASIL V ZDRUŽENEM DELU, ZBRANI NA
SREČANJU NA ČEBINAH.

ČEBINE, 24. MARCA 1977

BERETE LAHKO:

— Besdilo pozdravne brzojavke novinarjev v združenem delu tovarišu Titu s Čebin
— 1937 — Čebine — 1977
— Sanacija tovarne oken Podvelka
— Iz dela organov upravljanja: Seste seje delavskega sveta podjetja
— Nočemo in ne smemo zaistati z glasovanjem za samoprispavek
— Novice in dogodki iz naših TOZD:
— O K Ravne: Zbor delegatov: Tradicionalne sankaske tekme »Zelenbreg«
— TOZD TP Pameče: Obisk delegacije republiške konference ZSMS

— Se iz O K Ravne: Onesnaževanje zraka v mežiški dolini
— Predstavljamo vam: Gozdarstvo Slovenj gradec
— Gospodarjenje: Rezultati prvih treh mesecev 1977
— Simon Golob — Smrečnik
— Ali že veste kako in kje žive neposredni proizvajalci TOZD Gozdarstvo Slovenj Gradec
— Clovek, delo in kultura: Vsebina in oblika kulturnega delovanja v TOZD — 2
— Gozdovi so mu zašumeli zadnjic
— Ob 10. obletnici Pepijeve smrti
— Sport in rekreacija: Sportne igre »LESNE 77« — SAH XVIII. Republiško smučarsko tekmovanje gozdarjev, lesarjev in lovec

Vprašujemo se, koliko let že merita svoje moči — gaber in skala.
Kdo bo zmagal — to lahko predvidevamo — foto: Hovnik

1937 - 1977

ČEBINE

40 let ni dolga doba v zgodovini malega naroda, kakršen je naš, slovenski, ki se je moral skozi dolga tisočletja boriti za svoj obstoj. Pa vendar je to obdobje, ki je krona vseh prizadevanj tistih sil v njem, ki jim je bilo mar, kakšna bo usoda tega malega naroda. Je krona boja za lepši danes in še lepši jutri.

Komunisti, ki so pred 40 leti, na ustanovnem kongresu KPS v Čebinah sprejeli manifest, v katerem je bilo zapisano, da je pot k rešitvi slovenskega naroda možna le z združevanjem vseh naprednih sil, so si zadali odgovorno nalogo, ki pa so jo, to lahko danes s ponosom ugotovljamo in trdimo, častno izpolnili in dosegli veliko, morda več, kakor so sami takrat upali.

Prav Čebinam gre zasluga, da je slovensko ljudstvo, ki je znalo in si upalo pod vodstvom KPJ, KPS in Osvoobodilne fronte stopiti v neenakopraven boj s sovražniki in domačimi izdajalci, leta 1945 trdno, enotno in enakopravno z drugimi jugoslovanskimi narodi, dočakalo dan osvoboditve in rojstvo nove in enakopravne socialistične Jugoslavije.

Sistem družbenih odnosov, v katerih delavec neposredno upravlja in odloča o rezultatih svojega dela — samoupravni socialistični sistem — je rezultat boja vseh naprednih sil v naši družbi, ki so znale predvideti vse nevarnosti, ki so se bližale z razvijajočim se nacizmom in fašizmom in se združiti v enotno fronto borcev za narodno in politično osvoboditev ter graditev novih, enakopravnih socialističnih odnosov.

Čebine, kraj nad revirji, so torej mesto, kjer se je leta 1937, v noči iz 17. na 18. april ustanovila KPS, sprejel manifest. So temelji, kjer so postavljeni temelji vsega, kar je naš narod med in po vojni v socialistični izgradnji dosegel.

Enakopravnost, bratstvo in enotnost so tisti temelji naših odnosov, ki delajo našo družbo notranje stabilno in trdno, kljub neprestanemu razvoju samoupravnih socialističnih odnosov. To so osnove našega nadaljnjega razvoja, ki smo jih pripravljali braniti pred vsakomer.

Bolj kot kdaj koli poprej so danes trdne naše družbenopolitične razmere. Naše skupnosti, povezane v bratstvu, enakosti in enakopravnosti ne more razdružiti nihče, saj so se te prvine naših odnosov kalile v najtežjih dneh naše zgodovine.

Imeli nismo ničesar, danes imamo veliko. Imamo več, kakor tisti, ki se smatrajo za bogate. Imamo KPJ, KPS in partije drugih narodov. Imamo socialistični samoupravni sistem, ki je mnogim vzor, pa tudi trn v peti.

Nihče in nikoli nam tega ne bo odvzel. Preveč žrtev, naporov in odrekanih je bilo potrebno, da bi vse, kar smo do danes dosegli, prepustili drugim. Ves naš poveljni razvoj. Komunistične partije naših narodov, združene pod vodstvom tov. Tita v enotno ZKJ, naša armada, koncept splošnega ljudskega odpora in družbena samozaščita, naš samoupravni socialistični razvoj — vsi ti elementi predstavljajo osnovo naše neodvisnosti in samoupravne graditve.

Enotni smo bili, ko smo šli v boj, enotni, ko smo po vojni, na ruševinah iz nič gradili novo, svobodno in enotno državo. Enotni smo in bomo, tako navznoter kakor navzven. Naša politika neuvrščenosti in nevmešavanja v zadeve drugih nam dajejo velik ugled v svetu in obveznost, da taki ostanemo.

Urednik

SANACIJA TOVARNE OKEN PODVELKA

Poslovno leto 1976 so zaključile z izgubo štiri TOZD, in sicer:

- OK Slovenj Gradec
- TIP Otiški vrh
- gradnje in turizem
- TO Podvelka

Za prve tri je bila izguba v ZR za leto 1976 interno pokrita z dogovori med TOZD znotraj LESNE, dočim pa je ostala izguba v ZR za TO Podvelka nepokrita v višini 15,345.664,87 dinarjev. Ker ni bila pokrita izguba ob ZR, je bil uveden sanacijski postopek za nadomestitev sredstev v

višini nepokrite izgube po Zakonu o pogojih in postopku za sanacijo (Ur. l. SFRJ, št. 58/76). V skladu s tem zakonom je zbor delavcev TO Podvelka dne 7. 3. 1977 sprejel predpisan sklep o uvedbi sanacijskega postopka. Ta sklep je sedaj v izvajanju.

Že pred sestavo ZR za TO Podvelka je bil sestavljen sanacijski program, ki vsebuje:

— analizo rezultatov poslovanja za pretekla tri leta s problematiko poslovanja od začetka poslovanja do konec leta 1976,

Kako poslujemo?

(PRVO TROMESEČJE)

Z gospodarskim načrtom za leto 1977 smo predvideli ugodnejše rezultate poslovanja, kot

smo jih predvideli z gospodarskim načrtom za leto 1976 in neprimerno ugodnejše, kot

— program ukrepov za povečanje obsega poslovanja in izboljšanje rentabilnosti tovarne; obseg in rezultati poslovanja so izračunani za naslednja tri leta, pri čemer je upoštevana povečana produktivnost dela, boljša izraba repro-materialov in znižanje ostalih stroškov poslovanja,

— predvidene vire za kritje izgube in za kompletno finančno sanacijo.

Sanacijski program je bil dostavljen:

— Skladu skupnih rezerv SR Slovenije

— Skladu skupnih rezerv SO Radlje

— LB, podružnica Slovenj Gradec

— podjetju »Proles« Ljubljana in

— drugim TOZD LESNE Slovenj Gradec

Na podlagi razgovorov, ki so bili opravljeni z vsemi navedenimi sanatorji, bo TO Podvelka v celoti pokrila izgubo z odpisom neodplačanih kreditov in s krediti za kritje izgube v višini 15.345.664,87 din, odobreni bodo krediti za povečanje trajnih OS v višini 12.500.000 din in za investicije v OS v višini 4.500.000 dinarjev ter odloženo odplačilo anuitet za neodplačane kredite.

V zvezi s poslovanjem in sanacijo so TO Podvelka obiskali predstavniki Republiškega sekretariata za industrijo SR Slovenije, Zavoda za plan SR Slovenije in GZ SR Slovenije. Navedene institucije smo zaprosili, da nam posredujejo svoje stališče in predloge za sanacijo in bodoče poslovanje TO Podvelka.

Problematiko poslovanja v TO pa posebej spremlja GZ Slovenije, medobčinski odbor za Koroško. O pred-

logu sanacije TO je razpravljal DS podjetja na svoji seji dne 6. 4. 1977 in imenoval posebni 7-članski odbor za spremljanje izvajanja sanacijskega programa z nalogo, da bi dvakrat mesečno preverjal in analiziral izvajanje sanacijskih ukrepov ter poročal o ugotovitvah in rezultatih.

Izboljšanje rezultatov poslovanja v letošnjem letu in v naslednjih letih, in s tem sanacija tovarne, je predvideno predvsem s povečanjem proizvodnje in prodaje. Na podlagi planiranega obsega proizvodnje in prodaje in izvršitve vseh predvidenih ukrepov za izboljšanje rezultatov poslovanje je predvideno, da bi tovarna v letu 1977 že bistveno izboljšala rezultate, vendar bi še zaključila poslovanje z izgubo v višini 2.515.000 din, v letu 1978 naj bi tovarna dosegla že pozitivni rezultat v višini 1.119.000 din in leta 1979 v višini 4.396.000 din.

Na podlagi podatkov za prve tri mesece 1977 odbor za spremljanje izvajanja sanacije ugotavlja, da tovarna že dosega planirani obseg proizvodnje, da pa še ne dosega planirane prodaje. Vzroki za to so še vedno predvsem neusklajene cene na tržišču in s tem otežkočen konkurenčni nastop na trgu z našimi okni, ki so glede na stopnjo finalne izvedbe precej dražja od klasičnih oken. V tej smeri bodo potrebni po mnenju odbora, največji napor in aktivnosti z istočasnim izboljšanjem organizacije in kadrovske zasedbe v prodajni mreži.

Za odbor za spremljanje izvajanja TO Podvelka Mihael Savinek, oec.

smo jih dosegali v letu 1976. Pa pogledjmo, kako smo poslovali v prvih treh mesecih letošnjega leta.

TOZD gozdarstva, ki gospodarijo z gozdovi v družbeni lastnini so posek izvršile za enomesečno dinamiko nad planom. Tudi prodane količine so večje od predvidenih. Za enak odstotek je večja tudi vrednost prodaje. Ker so stroški doseženi sorazmerno nižje, tako zaradi manjše porabe, kakor tudi zaradi nekaterih neobračunanih zakonskih obveznosti, so ostanki dohodka pri vseh TOZD gozdarstva višji od predvidenih za to obdobje ali celo višji kot so predvideni za leto 1977.

TOZD centralno lesno skladišče Otiški vrh zaostaja za planirano proizvodnjo in prodajo za ca. polovico mesečno planirane proizvodnje. Prav tak zaostanek je tudi pri prodaji tramičev in pri celotni doseženi vrednosti prodaje. Ostanek dohodka je dosežen v višini planiranega za to obdobje.

TOZD obrati za kooperacijo planiranih količin odkupa in prodaje niso v celoti izvršile. Zaostanek je v OK Ravne in Radlje za skoraj polmesečno planirano proizvodnjo. Dosežena vrednost prodaje presega planirano za ca. 9%, ostanki dohodka so sorazmerni predvidenim za to obdobje.

TOZD transport in servisi predvidene vrednosti prodaje v prvih treh mesecih ni dosegla za ca. 3%. Ostanek dohodka je minimalen in ne dosega načrtovanega za to obdobje.

TOZD gradnje in turizem — v gradbeni dejavnosti je v teh nesezonskih mesecih vrednost prodaje dosežena le 5% letno predvidene. Posledica tega so nekriti splošni stroški, ki se skoraj v celoti pojavljajo v izgubi. V turistični dejavnosti je letno planirana realizacija dosežena s 35% ali za enomesečno dinamiko nad planom, kar je popolnoma razumljivo za sezonske mesece te dejavnosti. Storitve turistične dejavnosti povzročajo visoke stroške in izguba za obravnavano obdobje je višja od planirane.

Vse TOZD žagarske proizvodnje so trimesečno planirano proizvodnjo presegle, razen **TOZD žaga Otiški vrh**, kjer je proizvodnja dosežena s 76%. Planirana vrednost prodaje je presežena v **TOZD žaga Mušenik** in **žaga Vuhred**, medtem, ko v **TOZD žaga Mislinja** zaostaja za polmesečno planirano, v **TOZD žaga Otiški vrh** za enomesečno planirano prodajo. Doseženi ostanek dohodka je v **TOZD žaga Mušenik** in **Vuhred** v višini letno planiranega, v **TOZD žaga Mislinja**

pa v sorazmerju s planiranim za to obdobje, medtem, ko je v **TOZD žaga Otiški vrh** izguba, ki je 2-krat večja od letno planiranega ostanka dohodka.

TOZD TIP Otiški vrh je trimesečno planirano proizvodnjo dosegla. Dosežena vrednost prodaje je nižja od planirane, prav tako so nižji tudi stroški proizvodnje. Pozitivni ostanek dohodka je dosežen v višini letno planiranega in se v največji meri nanaša na večjo doseženo ceno po m² oplemenitenih ivernih plošč kot je bile predvidene z gospodarskim načrtom.

TOZD tovarna pohištva Pameče je trimesečno planirano proizvodnjo dosegla, prav tako je na planirani višini dosežena vrednost prodaje. Rezultat poslovanja je od vseh TOZD Lesne najbolj ugoden, saj je tudi ostanek za sklade skoraj dvakrat večji od letno planiranega.

V trgovinski dejavnosti, ki posluje v okviru TOZD TP Pameče so rezultati poslovanja v tem obdobju negativni. Zaradi prodaje blaga, ki je sezonskega značaja, prodaja v treh mesecih ni dosežena v povprečju dveh mesecev.

TOZD tovarna pohištva Prevalje je trimesečno planirano proizvodnjo dosegla le z 80%. Z istim odstotkom je dosežena tudi vrednost prodaje. Posledica je negativni rezultat poslovanja.

TOZD tovarna pohištva Radlje je trimesečno planirano proizvodnjo dosegla s 84%, še nižje je dosežena vrednost prodaje. Rezultat poslovanja v tem obdobju je negativen.

Dejavnost gradbene kooperacije, ki se vodi v okviru tega TOZD je obračunsko obdobje zaključila z ostankom dohodka, ki kompenzira tudi negativni rezultat tovarne.

V tovarni oken Podvelka je količinska proizvodnja v pogojnih m³ izpolnjena s 95%, pri oknih z 98% trimesečnega plana.

Planirana vrednost prodaje za to obdobje je dosežena s 46%, tako da se je zaloga v tem obdobju povečala za ca. 6000 kom oken.

Doseženi direktni stroški proizvodnje se gibljejo v sorazmerju s proizvodnjo, preseženi so pri izdelavnem materialu, prihranek je pri direktnih osebnih dohodkih zaradi omejitve višine osebnih dohodkov v času sanacije.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Šesta seja delavskega sveta podjetja

Seja delavskega sveta je bila namenjena predvsem obravnavanju zaključnega računa za delovno organizacijo, planu investicij za leto 1977, vprašanju družbenega standarda, delegati pa so dobili tudi izčrpnijo informacijo o prizadevanjih za sanacijo TOZD TO Podvelka. O programu sanacije te TOZD, pišemo posebej, to poročilo pa je namenjeno predvsem ugotovitvam, ki so se izluščile v razpravi o gospodarski situaciji in o vzrokih za stanje takšno, kakršno je.

Po potrditvi zapisnika pete seje delavskega sveta so poslušali delegati poročilo o zaključnem računu za delovno organizacijo, poročilo o gospodarjenju s sredstvi za podjetje in sprejeli plan investicije za leto 1977.

Razpravo o zaključnem računu bi lahko strnili v sledeče:

Rezultati poslovanja v letu 1976 je za podjetje kot celoto

slab. Vendar pa pri tem naša organizacija ni osamljena, saj so v podobnem položaju tudi druge sorodne delovne organizacije. Analiza vzrokov za tako stanje nam pove, da je situacija taka zaradi izredno nizke konjunkturo v prvi polovici lanskega leta ter močnega porasta stroškov poslovanja. Čeprav se je povpraševanje po naših proizvodih v drugi polovici leta močno povečalo in s prodajo le-teh, razen oken TO Podvelka, ni bilo težav, je bilo jasno, da bo poslovni rezultat slab zaradi izredno močnega porasta vseh stroškov poslovanja. Skozi celo drugo polovico lanskega leta se je vodila aktivnost za stabilizacijo položaja delovne organizacije z varčevanjem na vseh ravneh.

Predpisane cene na eni strani, na drugi strani pa visoki stroški poslovanja so bili vzrok, da je ostanek dohodka, če odštejemo TOZD TO Podvelka, katere problem in sanacijo bo morala pomagati

rešiti širša družbena skupnost (sklad skupnih rezerv pri SRS, sklad skupnih rezerv pri skupščini občine Radlje ob Dravi, Ljubljanska banka, podružnica Slovenj Gradec, Angroservis iz Beograda), delovne organizacije minimalen. Izgube, ki so jih imele nekatere ostale TOZD so se pokrile solidarnostno.

Za investicije v letu 1976 je bilo značilno, da so bile skromne in razdrobljene, kar je deloma posledica ukrepov, ki smo jih sprejeli v drugi polovici lanskega leta. Edina večja investicija je bil pričetek gradnje nove mehanične delavnice v Pamečah — TOZD Transport in servisi, rekonstrukcija mosta v žagi v Otiškem vrhu in ureditev transporta hlodovine k polnojarmeriku v žagi v Vuhredu.

Pri potrjevanju plana investicij za leto 1977 so delegati menili, da je treba v bodoče, glede na zapletenost in dolgotrajnost pri pridobivanju vseh potrebnih soglasij, izde-

lati okvirne plane investicij za naslednje leto še pred zaključkom tekočega leta.

Razprava je postala precej živahna pri obravnavanju predloga sredstev sklada skupne porabe iz katerega se financirajo letni oddihi, kolektivno zavarovanje, odpravnine, nagrade in dotacije. Delegati so morali razpravljati in glasovati o predlogu, da naj bi od bruto sredstev, namenjenih za letni oddih, namensko odvajali 10% za vzdrževanje in večanje zmogljivosti naših počitniških domov. Tudi o predlogu za delitev sredstev za nakup družbenih stanovanj in stanovanjsko izgradnjo bi morali glasovati. Ker pa o teh predlogih še niso razpravljali v vseh TOZD, predloga nista bila potrjena.

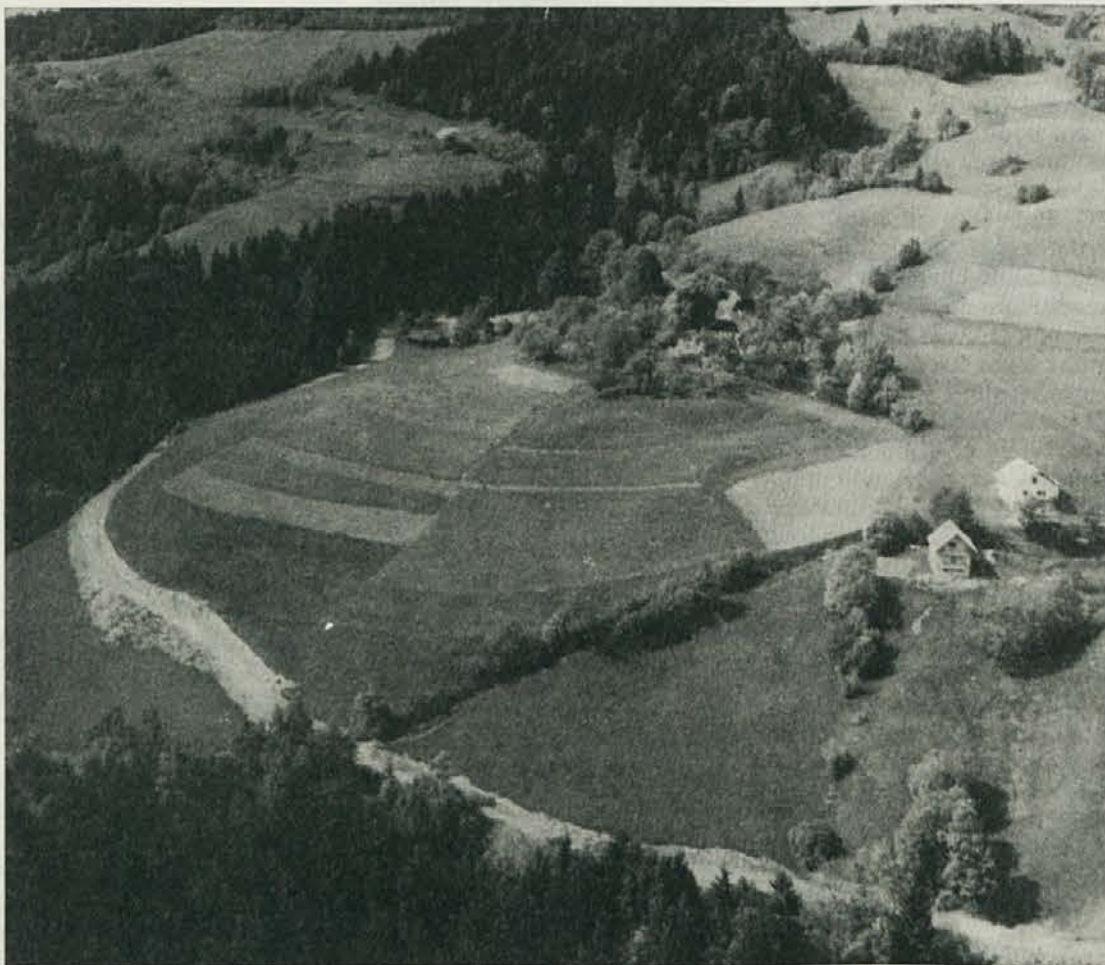
Ob zaključku seje so delegati razrešili stara odbora za družbeno samozaščito in ljudsko obrambo in imenovali nov, 33 članski odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Urednik

(Nadaljevanje s 3. strani)

Splošni stroški proizvodnje so doseženi v sorazmerju s planiranimi. Stroški, ki bremenijo prodajno vrednost so zaradi nepopolnega vrednotenja zalog doseženi s 60%. Razlika se pojavlja v negativnem rezultatu, ki skoraj dosega letno planirano izgubo.

V delovni organizaciji »Lesna« brez TOZD »Nova oprema« je dosežena vrednost prodaje 23% letno planirane. Ostanek dohodka po odbitku izgub je 80% letno planiranega. Pri tem moramo upoštevati, da za to obdobje še niso obračunane vse zakonske obveznosti iz dohodka in obstaja možnost, da tudi niso vključeni vsi stroški, ki se nanašajo na proizvodnjo v tem obdobju zaradi nepravčasne dostave dokumentacije v knjiženje (na primer računi za električno energijo, PTT, prevozne in druge storitve). Tudi opvpreno izplačani osebni dohodki so v tem obdobju za 5% nižji od planiranih. Vse naštetu bo doseženi ostanek dohodka v prihodnjih obračunskih obdobjih zmanjševalo.

Šef računovodskega sektorja:
Jožica Šavc

Sožitje kmetijstva in gozdarstva — foto: F. Jurač

POTRDLI BOMO PRIPADNOST SOCIALISTIČNI
DRUŽBI IN ZAGOTOVILI SKLADEN RAZVOJ
NAŠI DOLINI

Nočemo in ne smemo zaostati z glasovanjem za samoprispevek

Še nekaj tednov nas loči od dneva, ko bodo delovni ljudje, občani in mladina Mislinjske doline, ponovno izpričali svojo visoko družbeno in politično zavest z nedvomno opredelitvijo za drugi referendum naše občine.

Sveti KS in krajevne konference SZDL so v minulih dneh že obravnavali poročila o opravljenih delih sedanjega ter hkrati ocenili osnutek programa naložb po novem referendumu.

Najbrž so med nami redki posamezniki, ki ne bi z zadovoljstvom ocenili opravljenega dela, h kateremu je resnično vsak solidarno prispeval svoj dogovorjeni delež ne glede na to, kje in zakaj so se tako zbrana sredstva konkretno porabila.

Osnutek programa referenduma II. je sedaj pred nami. Zopet bomo spregovorili o svojih željah in potrebah od Doliča do Sel, od Pameč do Podgorja in povsod drugod. Razumno, preudarno in odgovorno se bomo morali opredeljevati, saj bo morala resnično vsaka KS dobiti delček tistega, kar je v tem trenutku za občane najbolj nujno in najbolj potrebno. Marsikaj bo potrebno skupno načrtovati in ustvarjati. Zopet bo prišla do izraza solidarnost mesta z vasjo in obratno, saj bomo le na ta način skladno in načrtno razvijali in izgrajevali našo dolino tako kot nam materialne možnosti omogočajo in dopuščajo.

Združeno delo naše občine je že potrdilo svojo visoko zavest in pripravljenost nesebičnega sodelovanja s podpisom družbenega dogovora, po katerem bo gospodarstvo naše občine prispevalo v teh letih, ko bo trajal referendum II., skoraj 4 milijarde dinarjev, medtem ko bodo znašala referendumska sredstva iz samoprispevka 4 milijarde 700 milijonov dinarjev. Skupaj gre torej za skoraj 9 milijard dinarjev sredstev, ki bi jih v teh 5 letih zbrali za financiranje najrazličnejših investicij družbenega standarda v naši občini. To pa najbrž ni malo tudi za dosti bogatejše občine.

Nočemo in ne smemo zaostajati. Vztrajno in odločno si utiramo pot, ki je v primerjavi z nekaterimi sicer težja, zato pa na kraju toliko lepša. Brez težav še nikoli ni bilo uspeha, tega se občani naše doline zelo dobro zavedajo. Ničesar nam ni bilo poklonjenega. Vse kar imamo smo si ustvarili s svojim delom, z žulji in znojem pridnih rok naših delovnih ljudi, ki manj v besedi, pa bolj z dejanji izpričujejo visoko zavest, zvestobo in predanost svoji domovini in ljudstvu.

Zato bodo najbrž redki posamezniki, ki bodo pod krinko zagovarjanja krajevnih interesov, da družbi že itak preveč dajemo in podobno, v bistvu odklanjali referendum in se opredeljevali proti samoprispevku zato, ker osebno niso prispevali ničesar za skupne potrebe, čeprav vemo, da gre največkrat prav za tiste posameznike, ki jim je bila prav ta družba najbolj širokogrudna in radodarna.

Sicer pa, kaj bi izgubljali besede o posameznikih, velika večina naših delovnih ljudi, občanov in mladine, se je že zdavnaj opredelila za samoprispevek II. in bo to na referendumu z oddanim glasom še potrdila.

To pa naj bo tovarišice in tovariši, tudi naše vezilo ob praznovanju letošnjega občinskega praznika v jubilejnem letu naše Partije in tovariša Tita.

OBČINSKA KONFENCA SZDL
SLOVENJ GRADEC

PORTRET SODELAVCA

Avgust Hribar

Avgust Hribar, rojen 5. avgusta 1920, doma iz Doliča, je tokrat gost naše današnje rubrike.

Rodil se je v delavski družini, kjer je že kot mlad fant okusil težko in trdo življenje. Oče je bil edini, ki je prinašal domov ženi in otrokom kruh, mati pa je v poletnih časih hodila h kmetom v »tavarh«. Ko je Avgust Hribar končal osnovno šolo, se je leta 1934 vpisal v glasbeno šolo v Celje, kjer jo je po treh letih tudi uspešno končal. Že takrat je čutil veliko veselje do glasbe, saj mu je bila edina prijateljica v življenju, kot sam pravi.

»Ko sem v Celju končal glasbeno šolo, sem ostal po šoli v Celju še štiri leta. Bil sem oskrbnik dijaškega doma. Ko je nastala vojna sem se leta 1941 vrnil nazaj v svoj rojstni Dolič. Tu nas je leta 1941 okupator izselil z očetom, materjo in bratom najprej v Maribor, potem v Slavonsko Požego in nazadnje še v Sarajevo, kjer smo bili vse do konca vojne. Hudi in težki časi so bili takrat in ne spominjam se jih rad,« pripoveduje Gustl.

Leta 1945 se je Avgust Hribar zopet zaposlil. Njegovo prvo službeno mesto je bilo na takratnem krajevnem uradu v

Št. Florjanu — v Doliču. Tri leta je bil tajnik tega urada. Potem se je zaposlil kot blagajnik pri Kmetijski zadrugi Dolič. 15 let je opravljal to izredno odgovorno delo. Po združitvi zadrug si je moral zopet poiskati novo službo. 1963. leta jo je dobil na gozdarskem obratu v Mislinji, zdaj pa je zaposlen kot blagajnik pri TOZD obrat za kooperacijo.

Avgust Hribar ne govori rad o svojem minulem življenju. Mi pa vemo, da je bilo njegovo življenje vseskozi trdo pa vendar zanimivo. »Tako po osvoboditvi, ko smo v Doliču ustanovili takratno Kulturno-prosvetno društvo, sem se včlanil, pozneje pa postal igravec in režiser. Vse od takrat pa do danes sem pomagal naštvirati in sodelovati pri prek 80 igrh. Z njimi se nisimo pokazali samo na domačem odru, temveč smo gostovali tudi v drugih krajih. Za vsak praznik smo priredili proslave in lahko rečem, da smo bili, kar se tiče kulturnega življenja na vasi, v Doliču med prvimi, kjer je bila ta zvrst kulture najbolj razvita. Tudi danes, čeprav sem že pri letih, rad sodelujem v dramski skupini kot režiser in igravec. V največje zadovoljstvo mi je, da vsako igro dobro naštviramo in zadovoljimo občinstvo v dvorani.«

Gustl, kot ga pod tem imenom poznajo vsi domačini v Doliču, pa ni samo igravec in režiser. Pri Kulturnoprosvetnem društvu Svoboda v Doliču je najbolj aktivna instrumentalna sekcija. Prav on vodi to sekcijo in v okviru te sekcije se 12 otrok različnih starosti uči igranja na razne instrumente. »Ko se bodo moji otroci naučili igranja, bomo za konec priredili samostojen koncert,« pravi Gustl.

Še in še bi lahko napisali lepih in zanimivih besed o Avgustu Hribarju. Po službi, ko pride domov, ne pozna počitka. Ker je strasten čebelar rad pogleda k čebelam, kako mu zdaj v teh majskih dneh prinašajo med. Potem zopet vzame v roke aktovko ter kot zastopnik zavarovalne skupnosti Triglav zavaruje in pobira zavarovalnino.

Takšen je torej naš današnji gost Avgust Hribar. Počitka ne pozna. Ko bo šel v »penzijo«, kot pravi sam, šele takrat bo čas za počitek.

F. Jurač

GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Če smo v prejšnji številki predstavili Obrat za kooperacijo Slovenj Gradec, je prav, da v tej številki predstavimo še soseda — Temeljno organizacijo združenega dela Gozdarstvo Slovenj Gradec (no, pa saj sami veste kako je; da ne bi prišlo do kakšne zamere med sosedi češ, njih ste predstavili, nas pa izpustite, kakor da ne bi obstojali.). Po lepi, stari navadi, sem se najprej lotil — sicer pa tisti, ki naše reportaže redno prebirate, dobro veste koga. Izdam le njegovo ime in priimek: Metod Sekirnik.

Ali lahko v kratki in jedrnatih obliki opišete vašo Temeljno organizacijo združenega dela? smo povprašali sogovornika.

TOZD Gozdarstvo Slovenj Gradec je najmanjša med temeljnimi organizacijami združenega dela med gozdarskimi, saj gospodari le s 3355 ha družbenih gozdov, ki so razdeljeni v dve gozdnogospodarski enoti; Pohorje in Plešivec.

Ti enoti sta teritorialno dokaj razbiti; Pohorje zajema v glavnem le večje lege — od Kremžarice pa do Velike kope, Plešivec pa razen kompleksa v Uršlji gori, množico manjših na levi strani Mislinje in to vse od

Metod Sekirnik — foto: F. Jurač

Stavba Gozdarstva Slovenj Gradec — foto: F. Jurač

Velunje, Graške gore, Mislinjske doline, pa vse tja do Sel.

Znano mi je, da v vseh TOZD Gozdarstev vodite kronike. Ali lahko bralcem posredujete kakšne zanimive zapiske iz kronike vaše TOZD?

Iz kronike je razvidno, da je bila leta 1945. ustanovljena v Slovenj Gradcu prva gozdna uprava, ki je gospodarila z gozdovi srezov (okrajev) Slovenj Gradec, Radlje, Prevalje in Šoštanj. Z reorganizacijo v letih 1946—1947 pa je ostalo v upravljanju Gozdne uprave Slovenj Gradec le še 2597 ha gozdov.

Zapis v kroniki: »Površina Gozdne uprave Slovenj Gradec se stalno spreminja zaradi dotoka po agrarni reformi ali tudi zaradi zaplemb. Nekaterim posestnikom so bili vrnjeni gozdovi, ali pa je zaplenjeno še več gozdov. Vsi ti gozdovi so bili dodeljeni v upravljanje Gozdni upravi...« in nadalje... »Od dodeljenih gozdnih površin so bile največje; gozdovi župnih nadarbin Šmartno, Stari trg, Dobravski grad, gozdovi Marije Kac in N. Časa ter

posestvo Plešivčnik«, jasno priča o veliki razdrobljenosti gozdnih površin s katerimi gospodari današnja Temeljna organizacija združenega dela Gozdarstvo Slovenj Gradec.

Bralce bo verjetno zanimalo, kakšni so taksacijski podatki za vašo TOZD?

Kot sem že omenil, imamo dve gozdnogospodarski enoti: Pohorje s 1117 ha, s povprečno lesno zalogo 283 m³/ha, prirastkom 6,2 m³ na hektar in skupnim etatom 5000 m³ iglavcev ter 700 m³ listavcev. Plešivec združuje 2160 ha gozdov, kjer je povprečna lesna zaloga 240 m³/ha, prirastek 5,3 m³/ha in letni etat 8000 m³ iglavcev ter 1300 m³ listavcev. Ti podatki so žal iz leta 1970, ker so novi gozdnogospodarski načrti v izdelavi.

Ker že govoriva o taksacijskih podatkih, morda še zanimivost iz kronike: »leta 1928 je dal grof Thurn izdelati gozdnogospodarski elaborat za decenij 1928—1938, ki ga je odobrilo sresko načelstvo. Sečnje so se vršile po elaboratu. Leta 1938 se revizija elaborata ni izvršila. Podatki tega elaborata

so služili tudi sedanji komisiji za merjenje gozdov v Slovenj Gradcu pri sestavi novega elaborata. Po starem elaboratu je znašal prirastek 2,30 m³/ha, letni etat pa 2000 m³, ki se nobeno leto ni prekoračil. V primerjavi z današnjimi podatki gozdnogospodarskih načrtov vidimo, koliko intenzivnejše gospodarjenje imamo danes.

Podatki iz elaborata za desetletje 1928—1938 in primerjava s podatki iz leta 1970 kaže velik premik. Ali lahko poveste kaj o organiziranju proizvodnje danes?

Proizvodnja 13400 m³ lesnih gozdnih sortimentov za TOZD pravzaprav ne bi smela biti problematična. Z ozirom na veliko razdrobljenost gozdov s katerimi gospodarimo, pa ni tako lahka in enostavna. Povedati moram, da imamo zelo skromno cestno omrežje, dolgo le okrog 60 km. Če štejemo sem še cesto v turistični gorski center Kope, kjer lahko vršimo spravilo zaradi turizma le v poletnih mesecih, so podatki o cestah še revnejši. Zato smo v veliki meri odvisni od cest javnega značaja in cest Obrata za kooperacijo Slo-

POMEN GOZDNEGA SADNEGA DREVJA IN PLODONOSNEGA GRMOVJA ZA ŽIVALSKI SVET

Pri spreminjanju nekdanjih pestrih naravnih gozdov v bolj enolične gospodarske sestoje, je človek močno zdesetkal gozdno sadno drevje in razno plodonosno grmovje. Smatral jih je za manjvredne vrste in celo za gozdni plevel. To početje je temeljilo na čisto kratkoročnih ekonomskih računih. Te vrste niso bile na trgu nič vredne, v gozdu pa so zavzemale prostor, ki bi ga lahko obraščali več vredni iglavci. Tako gledanje ni samo starejšega datuma, to se dogaja marsikje še danes.

V mislih imam domače plodonosne drevesne in grmovne vrste, ki so zelo pomembne za prehrano lovnih živalskih vrst in gozdnih ptic. V naših gozdovih so to: divja hruška, lesnika, oreh, mokovec, divja češnja, jerebika, brogovita, dobrovita, šipek, dren, črni in rdeči bezeg, glog, brinje in črni trn. Te vrste s svojimi plodovi nudijo priljubljeno in dobro hrano za srnjad, jelenjad, divje svinje, zajca, jazbeca in veverico, ter za veliko vrst raznih ptic in čebele. Posebno v jesenskem in zimskem času njihove plodove divjad in ptice radi poiščejo. Gozdni robovi in nekdanji pašniki, ki jih danes na veliko spreminjamo v gozdove, so bili polni teh plodonosnih vrst. Lovci dobro vemo, kako rada srnjad pozno v jeseni in pozimi obiskuje ta mesta in pobira lesnike in drobnice. Celó ko zapade sneg, divjad ta mesta razkopava in išče sočne plodove. Šipkov grm, poln rdečih plodov, je v hudi zimi obiskovan od velikih jat ptic, ki luščijo in se hranijo z njimi.

Zal smo gozdarji veliko teh drevesnih in grmovnih vrst pri negi gozdov izsekali. S tem smo odvzeli naravno hrano prostoživečim živalim. Nadomeščanje te s krmilnicami je dalo slabe rezultate. Ptice je zato vedno manj, divjad pa povzroča škodo na gozdnem mladju in kmetijskih kulturah. Ta problem je lahko važno področje sodelovanja gozdarstva, kmetijstva in lovstva.

BERETE LAHKO:

- Pomen gozdnega sadnega drevja in plodonosnega grmovja za živalski svet
- O delu in nedelu društva inženirjev in tehnikov gozdarstva

- in lesarstva Slovenj Gradec v preteklih dveh letih
- Nekega jutra
- Srečanje s popotniki pešpoti E6 v Razboru
- Malo več solidarnosti

V takem gozdu še hudič ne bi imel kaj jesti — foto: A. Klemenšek

Prosto živečim živalim moramo vrniti vsaj del njihove naravne hrane z zaščito in ponovnim zasajevanjem teh sadonosnih vrst v naše gozdove, njihove robove in jase. Seveda to ne pomeni, da bi lovci lahko na to zviševali stalež divjadi po mili volji. Ta ukrep naj ima za cilj zmanjšati škodo v gozdovih in na poljih, ter izboljšanje kvalitete avtohtone divjadi. S tem ne mislim biti pobudnik ali zagovornik spreminjanja naših gozdov v grmovje in manj vredne sestoje, v katerem bi lovci imeli svoj »živalski hlev«. Opozoriti hočem le gozdarje na soodgovornost za živalski svet, ki je naravni sestavni del naših gozdov. S pravilnim gospodarjenjem in popravljanjem napak iz preteklosti, lahko močno zmanjšamo škodljive vplive rastlinojedov in tudi ustavimo občutno nazadovanje števila in vrst ptic v naših gozdovih.

Sodobno, ekološko gledanje na gozd kot življenjsko združbo rastlinskih in živalskih vrst, obravnava vse njegove člane v čisto drugi luči. Vse vrste neke združbe so rezultat tisočletnega razvoja, prilagajanja in prirodne sukcesije. Priroda ne pozna zato koristnih in škodljivih vrst, vsak avtohton član združbe je nujen in enakovreden sograditelj biološkega kompleksa in njegovega ravnotežja. Ona je zato izredno ekonomična in dolgoročna ustvarjalka okolju prilagojenega gozda, posebno njegovih socialnih in varovalnih funkcij.

Gozdarstvo preveč usmerjamo v monokulture in upoštevamo ozko ekonomiko le za kratkotrajne človekove potrebe. Pozabljamo, včasih pa tudi ignoriramo, dolgoročne zaščitne in socialne funkcije gozda za njegov živalski svet. Pravi gozd brez živali ne obstoja in tudi ne more trajno

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

obstojati. V razvoju gozda so vse živali opravile pravgotovo zelo važen vpliv na rastlinski svet, o katerem pa žal še vse premalo vemo in razmišljamo. Vse živali v naših gozdovih so potrošniki primarne rastlinske proizvodnje ali pa nastopajo kot predatorji in kot razgrajevalci obeh. Torej, če spreminjamo ali siromašimo rastlinsko proizvodnjo, nehote silimo živali v škodo v naših gospodarskih gozdovih. Te so še bolj opazne in evidentne, če so lovci iztrebili predatorje ali celo naselili tuje vrste v spremenjeno in nepriravno okolje.

Z zaščito in zmernim pospeševanjem teh plodonosnih vrst, ne bomo zmanjšali ekonomskega učinka gozdarstva. Gozdovi bodo zato bolj zdravi, stabilni in manj poškodovani od divjadi. Te vrste pa so tudi zelo dobri zaščitniki in melioratorji gozdnih tal, ugodne sestojinske mikroklimne, posebno na njihovih robovih. S svojim intenzivnim korenin-skim pletežem in bogatim listnim opadom in plodovi pa zboljšujejo in vežejo gozdna tla.

Ne smemo tudi pozabiti in zanemariti njihovega pomena za popestritev naše, že kar enolične krajine. Sadne vrste s svojo značilno obliko in kratko življenjsko dobo, so tudi zelo pomembne za prebivanje, skrivanje in gnezdenje veliki vrsti gozdnih ptic. To drevje ima zelo veliko dupelj, ki so za življenje ptic v gozdu izrednega pomena. Tudi njihov les je v sodobni predelavi zelo uporaben. Iz njega dobimo

lahko celo hlode za furnir (divja črešnja, d. hruška) in žagovce ter les za iverne plošče.

Vse so svetlobne vrste, zato dobro uspevajo in obilno rodijo le, če imajo dovolj veliko in sproščeno krošnjo. To jim lahko omogočimo predvsem na gozdnih robovih, na pašnikih, plaziščih, grobljah ali pa v otokih sredi poljedelskih površin in na gozdnih jasah.

Lovci nam pri tem problemu lahko veliko pomagajo pri sadnji tega drevja in grmovja, največ pa z gojenjem ustreznega staleža in vrst divjadi. Sami lahko veliko napravimo z ustrežno nego, regulacijo zmesi in z odkazilom ter oblikovanjem pravega okolja za te drevesne in grmovne vrste. Prav gotovo bomo morali v naši drevesnici vzgojiti ustrezen saditveni material, veliko sadik pa se lahko dobi tudi iz naravnega pomladka. Potrebno jih je le na terenu poiskati in jih po potrebi presaditi ali pa samo negovati in zaščititi.

Ti biotehnični ukrepi bodo imeli gotovo večji uspeh kot pa cela vrsta zaščitnih sredstev ter dopolnilno in umetno prehranjevanje vseh živalskih vrst. S tem bomo tudi povečali ekološko vrednost in stabilnost naših gozdov in okolja, predvsem pa njegovo zaščitno in socialno funkcijo.

Naši gozdovi bodo normalno rastle in bodo zdravi le, če bo v njih živel tudi ves živalski svet, ki je našim klimatičnim razmeram svojstven.

Jože Filej

O delu in nedelu društva inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Slovenj Gradec v preteklih dveh letih

Na zadnjem plenumu Zveze inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva na Bledu, 26. marca 1977, je predsednik dr. Jože Kovač podal med drugim originalno misel: »Plenumi so naša vest za delo in nedelo.« Oba zadnja plenuma ZIT (1975 in 1977) sta namreč obravnavala lesarstvo danes in jutri ter ugotovila nespremenjeno stanje, ki meji že na kritično točko.

Tudi pregled dela Društva inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Slovenj Gradec naj obudi našo vest; tistim, ki so sodelovali naj bo pohvala in spodbuda, ostalim pa...

Po zaslugi predsednika Draga Zagorca, inž., se lahko pohvalimo, da je naše društvo po opravljenem delu v zadnjih dveh letih nekje v zgornji polovici lestvice v primerjavi s sorodnimi društvi v Sloveniji.

Med tem časom smo sprejeli nova pravila društva ter bili v letu 1976 med prvimi registriranimi društvi pri republiškem sekretariatu za notranje zadeve. Po pravilih društva, ki deluje na območju štirih koroških občin, je lahko član društva vsak tehnik in inženir, ki se aktivno ukvarja z gozdarstvom in lesarstvom; torej ne samo gozdarji in lesarji, temveč tudi ostali tehnični poklici (gradbeniki, strojniki, arhitekti, kemiki, elektrotehniki itd.). Ker je članstvo v društvu prostovoljno, so včlanjeni pretežno gozdarji in lesarji, ostali pa se raje vključujejo v svoja strokovna društva. Pomembno je tudi to, da je dolžnost vsakega člana, da je naročnik strokovne revije Gozdarski vestnik ali Les. Naloga društva je predvsem spremljati in uvajati v prakso vse dosežke znanosti na področju gozdarstva in lesarstva ter s tem seznanjati širšo družbeno skupnost.

Po zadnjih podatkih je v društvu včlanjenih 144 članov, ki so pretežno zaposleni pri LESNI Slovenj Gradec (96 %) in predstavljajo približno 7 % vsega kolektiva LESNE. Tolišen delež strokovnjakov bi moral imeti tudi primeren odraz pri gospodarstvu obeh panog. Izmed 20 društev gozdarstva in lesarstva v Sloveniji smo po številu članstva

na 5. mestu. Po strukturi sestavlja društvo DIT 68 % gozdarjev, 18 % lesarjev ter 14 % ostalih strok, ki pa so pretežno zaposleni v lesni industriji.

Vsakoletni plani dela so bili realizirani skoraj 100%. Izpadlo je le strokovno izobraževanje iz področja lesarstva. Vzrok je dvojen: ali nezainteresiranost članstva za tovrstno izpopolnjevanje, ali pa neodgovornost zadolženih, ki bi morali program realizirati.

Strokovna predavanja, predavali so priznani slovenski strokovnjaki, organiziralo pa jih je društvo, so zajemala različna področja:

- Evropska peš pot E 6 — mg. Cigler;
- Gozd in živalski svet — dr. Tarman;
- Sodobno pridobivanje lesa — dr. Krivec;
- Kreativnost in biogojitvena sfera v gospodarjenju z gozdovi — dr. Mlinšek;
- Gozdarstvo v Peruru — dr. Božič;
- Vtisi s potovanja po Mehiki — Anko, inž.

Poprečna udeležba na predavanjih je bila komaj 23 % članstva DIT. Še slabše pa so bile obiskane razprave o aktualnih problemih gozdarstva in lesarstva v območnem in in republiškem merilu, kot so:

- Stabilizacijski in sanacijski načrti gozdarstva in lesne industrije Slovenj Gradec;
- Srednjeročni plan razvoja gozdarstva za obdobje 1976—1980;
- Vloga gozdarstva in lesarstva v koroški regiji v letih 1976—1981;
- Lesarstvo danes in jutri.

Na obravnavo teh materialov je prihajalo poprečno le 10 % članov, kar kaže na veliko nezainteresiranost pri reševanju lastnih problemov.

Že tradicionalni »TEDEN GOZDOV«, ki je vsako leto zadnji teden v mesecu maju, je postal prava propagandna akcija o gozdovih in gozdarstvu. Največ uspeha in sodelovanja je našel DIT pri šolski mladini. Poleg pogozdovanj

z učenci višjih razredov osnovnih šol, so bili razpisani tudi nagradni natečaji za najboljše spise na temo »GOZD — ZDRAVJE — ČLOVEK«. Najboljši spisi so bili tudi objavljeni v Viharniku. Osnovna šola Podgorje pa se je vključila v urejevanje pešpoti E 6 oziroma okolice razvalin gradu Vodriž.

V letu 1975 je na pobudo DIT delavski svet LESNE podelil diplome kmetom, ki gospodarijo sodobno v svojih gozdovih. Kmetje-lastniki gozdov, vprašujemo vas, ali naj bo to tradicionalno in vsako leto v spodbudo ostalim?

Za kolektiv DS skupnih služb je bil v letu 1976 organiziran ogled pešpoti E 6, kjer so bile istočasno predstavljene tudi značilnosti gozdarstva v obeh sektorjih lastništva.

Po informacijah je naše društvo edino v Sloveniji, ki se ukvarja z izdajanjem strokovne literature pod naslovom »Strokovne razprave«. Do sedaj so bile izdane štiri številke z naslednjimi naslovi:

— Analitični izračun izravnjav in odkopov pri gradnji gozdnih cest;

— Izračun bruto mase drevesa in sestojev s pomočjo dvovhodnih tablic;

— Kategorizacija gozdov in sestava dolgoročnih ciljev za gozdnogospodarsko enoto Plešivec.

S tem delom namerava društvo nadaljevati, saj sta dve številki Strokovnih razprav že v zaključni fazi.

V zadnjih dveh letih je bilo organiziranih pet ekskurzij. Pri vseh se je upravni odbor DIT trudil, da je organiziral strokovno vodstvo:

— Ogled TO Podvelka leta 1975 — udeležilo se ga je 44 članov, kjer je bil istočasno tudi občni zbor društva;

— V letu 1975 se je udeležilo sedem članov praznovanja stoletnice društva in otvoritve pešpoti v Postojni;

— Na ekskurziji na področju GG Postojna, junija 1975, so nam prikazali lesno industrijo v Pivki ter vzorno gospodarjenje v gozdovih okrog Snežnika. Škoda, da se je ekskurzije udeležilo le 27 članov;

— Ekskurzija po Makedoniji leta 1976 pod vodstvom Gozdarske fakultete iz Skopja je bila natrpana s strokovnim programom. Pokazala nam je vso širokopoteznost Makedoncev, ko na račun generalnih rešitev zelenijo prej gola pobočja: kjer gozdarstvo ni pustilo svojega pečata, sta kmetijstvo in vinogradništvo sejala in sadila z veliko roko. Neopazni so vtisi iz drevesnice Rast in zelenilo Skopje (sistem Paper-pot), nacionalnega parka Galičica, Karžani, Pelister ter parkov v Ohridu in seveda iz Tikveš Kavadarcev. Ekskurzije se je udeležilo 45 članov;

— Ogleda rudnika Velenje v jeseni 1976 se je udeležilo 15 članov. Ogled nas je prepričal, da so pogoji dela v premogovništvu še težji kot v gozdarstvu.

Iz vseh navedenih akcij DIT lahko sklepamo, da je, kljub agilnosti upravnega odbora, članstvo nezainteresirano za društveno delo, izobraževanje, izmenjavo mnenj itd., saj se aktivno vključuje le 10 do 40 % članstva. Rešitev tega problema naj bo naloga novega upravnega odbora po občnem zboru v jeseni leta 1977.

Plan dela DIT do jeseni 1977 je naslednji:

— »Teden gozdov« z izvedbo vseh ustaljenih akcij med šolsko mladino, radio Slovenj Gradec itd.

— Izvedba trodnevnega seminarja pod vodstvom doktorja Krivca o mehaniziranem pridobivanju lesa v mesecu maju. Objekti in strokovni material so že pripravljeni, le izvedba je bila zaradi slabega vremena prestavljena za mesec dni.

— Strokovna ekskurzija v Bosno in Črno goro konec maja pod vodstvom Gozdarske fakultete iz Sarajeva in kolegov iz Črne gore. Organizacija in strokovno vodstvo za ekskurzijo sta že pripravljena, le prijaviteljev še ni dovolj. Mar nas res ne zanima, da bi najprej spoznali domovino in šele nato tujino?

Tajnik DIT Slovenj Gradec
Vida Vrhnjak

Ob letošnjem tednu gozdov objavljamo enega izmed spisov, ki so jih napisali učenci osnovnih šol in dijaki gimnazije na lanski razpis.

Nekega jutra

Tišina prebujajočega jutra... Ne, ni vse tiho. Če prisluhneš, slišiš šepet narave. Srce glasno razbija, ko korakam po stezi. Sprva me še zebe, a strmina skrbi za dober krvni obtok in kmalu mi je vroče. Nahrbtnik postaja vedno težji — pač raste skupaj s strmino. Ne hiti! Postoj in se ozri okoli! Listje je zlato-rjavo, jesenska barva še ni izbledela, iglice spet dobivajo zeleni lesk. Tam kuka izpod zamazane bele krpe snega droben teloh. Nekaj metrov višje se prebujajo prva trobentica, za njo pa še druga, tretja... Med drevjem opazim tančico. Najprej se mi zdi zanimiva, ko pa se vanjo ujame sončni pramen, postanem bolj pozorna. Ali je res, da pajek v eni sami noči stke zaveso? Veliko delo za tako drobno živalico.

Kozji hrbet ne izgublja naklona. Še vedno neutrudno predstavljam noge in hitim navzgor. Drevje se počasi zredči, na levi slutim temno globačo Uršlje gore. Dolina se počasi prebujajo, kdaj pa kdaj zaslišim zamolklo pokanje. Je to odmev železarne, hrup ceste ali lovska puška? Ne vem, saj me ne moti. Ko odkrivam skrivnosti gozda, je vsakdanji svet izključen. Iz premišljevanja me vzdrami šum. Kaj je to? Sama sem in zato sem vsaj z enim ušesom vedno pozorna na vse nenavadne spremembe. Prvi hip se niti ne zavem, da sem padla naravnost v čredo gamsov. Prestrašeni, bolj kakor jaz, so se razbežali na vse strani. Kar žal mi je, saj nisem hotela zmotiti njihovega zajtrka. Obstojim, kretnja mi zastane v zraku. Eden obstoji nižje in me začudeno gleda. Nemo občudujem te elegantne živali in nehote se spomnim gamsov, ki so se pozimi igrali pod Šmohorco, pa tistega mladega junaka, ki nama je lansko jesen popihal in še... lepo srečanje s temi kralji planin je bilo na Peci... ponosno so obstali na robu prepada in njihovi rogovi so se zabliskali v soncu... vse to se mi je bliskoma, kot film, odvilo skozi misli. Še vedno se ne ganemo. Ta gams je verjetno vodnik črede in čaka, da se bodo vsi njegovi umaknili na varno. Stopim korak dalje. Še vedno stoji. Zakaj se ne premakne?? Neprijetno mi postaja, zdi se mi, da mi očita vdor v njegovo področje. Kar vesela sem, ko se obrne in z visoko dvignjeno glavo izgine za rjavim deblom. Nekaj časa še slišim pokanje suhih vej, potem pa me spet objame tišina. Čar jutra še traja. Skozi krošnje dreves me boža spomladansko sonce in razkriva... izpod grmovja se košati modra stvar. Ni mi treba bliže, že od daleč vidim, da leži tam polivinilasta vrečka. Od kdaj? Kdo jo je zavrgel včeraj, lani? Morda leži tam že dolgo. Ne modra barva, polivinil kvari ubranost zelenih in rjavih tonov. Če bi bila ta vrečka edina pod Uršljo goro, tako pa... če je go-barjev več kot gob, sčasoma gozdovi zacvetijo zaradi modrih, belih in rdečih okrasov. Niso samo ti krivi, gozdovi »cvetijo« tudi, če obiskovalci pozabijo na svoje odpadke, če ljudje po malici na svežem zraku pomotoma odvržejo prazne konzerve. Ali je res tako težko nesti domov strgano vrečko? Ni, ampak lažje jo je vreči proč, saj dela tako tudi sosed, tudi drugi... In če oni, zakaj ne bi še jaz?... Škoda. Moder kos plastike me posmehljivo »gleda«, ko skoraj bežim mimo.

Razveseli me spet močerad, ki se trudi, da bi hitro prečkal stezo. Seveda se ga prvi hip ustrašim, potem pa ga opazujem pri manevru. Kaj le dela tako visoko, saj tu v bližini ni vode, je morda zašel? Globoko pod menoj je na cesti spet hrup. Koli avtomobilov je? Ljudje so naveličani črnega ravenskega zraka in zdaj prihajajo sem po boljšega. Zgodnji so... ampak zakaj morajo vdirati v samoto z avtomobili? Če bi šlo, bi se tudi na vrh pripeljali. Pa ne, da jim zamerim, ker sede pridobivajo višino, medtem ko meni zaradi hoje utrujenost že leze v mišice? Ne, ni to, jaz odkrivam tisti del gore, ki bo njim ostal skrit — ne bodo videli pajka med drevjem, gamsov...

Iz zavetja prihajam na travnato poseko. Sonce je že močnejše. Zakaj so izsekali cel pas gozda? Avtocesta za gamsa ali za človeka? Res, daljnovid so morali potegniti na Uršljo, da pa bi potekal le po zraku, ni mogoče. Torej prostor tehniki in skrčimo gozd. Škoda, a ljudje smo zahtevni. Snežne krpe ostajajo na obronkih, vedno manj jih je. Suha, še od zime izmučena trava mi ne šumi pod nogami. Približujem se Lužam. Nekaj pričakujem... morda si želim, da bi tako kot lani, v samoti nekega jutra, prijadrilo belo jadrarno letalo in me pozdravilo, morda si želim, da bi me mogočne smreke objele in vzele za svojo... Nič se ne zgodi. Nisem več sama. Na poti pod Lužami zaslišim glasove...

3. razred Gimnazije Ravne
Sifra: Pomlad

Pripomba uredništva:

Prav tako kot lani, bo tudi letos društvo inženirjev in tehnikov razpisalo nagradni razpis za učence osnovnih šol in dijake gimnazije na temo »Gozd — zdravje — človek«. Letos pričakujemo večji odziv, kakor lani. Mlade pisatelje že sedaj vabimo, da razmišljajo o temi, ki je za nas in naše okolje tako pomembna.

Srečanje s popotniki pešpoti E6 v Razboru

Viharnik vedno rada prelistam, tako sem tudi št. 1/77, kjer je opisana pot E6, ki jo je speljal in opisal Milan Ciglar, inž. Dne 15. marca 1977 zjutraj so prišli naši gozdarji iz GG Slovenj Gradec in prinesli žalostno sporočilo, da se je Milan Ciglar, inž., smrtno ponesrečil na planinah. Spomnila sem se popotnikov, ki so ga radi omenjali, in kako lepo je speljana pot po sončni strani čez lepe gozdove Pohorja in planjave med preprostimi kmetijami Razbora in povsod, kjer se oglašijo, so gostoljubni in prijazni z njimi, saj kljub dobro označeni poti še kdo zaide ter mu pokažejo pot in mu radi postrežejo s toplim čajem, s kmečkim dobrim kruhom, sadjevcem in prijazno besedo.

Kmalu, ko se je l. 1975 označila pot E6 in so jo od Slemena do Male Kope markirali naši gozdarji iz Slovenj Gradca, je prišel Milan Ciglar, inž., ki ga do takrat nisem poznala. Prišel je prek njive in si ogledoval ter fotografiral. Vedela sem, da je popotnik E6. Ko vstopi v gostilniško sobo prijazen, takoj prične pogovor o poti E6, da gre prek pobočja Razbora, ako bi sprejela, da bi bila pri nas kontrolna točka, da bom dobila vpisno knjigo s pečatom in tablo, ki bo na njej znak štampiljke knjige, da lahko popotniki prenočijo in dobijo kakšne malice. Nisem si upala ugovarjati, mislila sem si, moram sodelovati, saj sem tukaj doma in naši hribi bodo zopet malo zaživel, saj je tukaj tudi kontrolna točka Š9 PD Velenje in imata E6 in Saleška pot delno skupno označeno pot. Še sva se pogovarjala, da bodo morda prišle vmes tudi težave, ki pa jih do sedaj ni bilo. Milan Ciglar je takrat tudi kontroliral markacije in bil na poti že tretji dan. Omenil je, da še okrog deset dni in prispel bo do zadnje točke E6 - YU do morja. Bil je lep sončen dan, ko se je Milan Ciglar prijazen in skromen poslovil ter nadaljeval pot. Res v kaj kratkem času mi je vpisno knjigo, pečat in tablo prinesla inž. Vida Vrhnjak. Ze so prihajali prvi popotniki. Zelela sem, da bi res mogla popotnikom nuditi, kar bi hoteli, saj je bil vsak vesel, da sem mu voščila, ko je odhajal naprej — Srečno pot!

Drugič je bil pri nas Milan Ciglar z gospo 9. 5. 1977. Bilo jih je okrog 90 popotnikov. Bala sem se, da ne bom mogla vsem ugoditi s postrežbo. Inž. Ciglar je še omenil, da naj hitro pripravim kakšno juho. Nekaj je bilo poleg znanih iz Velenja, ki so šli že po Saleški poti, takrat pa so šli po poti E6, med njimi je bila Stropnikova Rezka, ki je imela polne roke dela v kuhinji. Šli so potem naprej do Slemena, od tam pa so imeli prevoz.

Število popotnikov, ki so se vpisali v vpisno knjigo, je do sedaj na tukajšnji točki 201. Vidi se že po popotnikih in vpisanih v knjigi, da ta pot res povezuje narode, ker precej pridejo tuji popotniki. Spominjam se nekaterih. Nek Avstrijec je prišel v močnem deževju. Pripovedoval je, kako je po poti iz Kope močno deževalo in bliskalo, da se je bal grmenja in bliskanja. Pod Kopo nekje so nabirale »cvaj« gospodična prajzper, saj je prišel ves moker in ovenčan s prajzperjem. Tukaj je prenočil in drugi dan 5. 9. 1975 nadaljeval zopet v močnem dežju pot.

3. 5. 1976 so prišli štirje starejši popotniki, vsi stari okrog 67 let, malo zmučeni, vendar dobre volje. Z enim gospodom sva se zmenila, da bova spala skupaj. Zjutraj je bil kisle volje, navidez hud. Že od daleč je govoril, da je slabo spal, ker je imel samo odedo skupaj zloženo in jo stiskal k sebi, ker sem čez noč »pozabila« nanj. Smejali smo se vsi. Zelela sem jim še dosti razpoloženja in dobre volje po poti. Bili so že kar v letih, pa tako korajžno nadaljevali pot in dihali sveži planinski zrak.

Tuji popotniki pridejo nekateri brez knjižic, samo z listki, značke, ki jih imam E6 kupijo tukaj, knjige pa pravijo, da ne znajo čitati, ker so v slovenščini. Brez knjižice je prišel popotnik Avstrijec, že pozno zvečer, si ogledal kje je točka, potem je šel nazaj v gozd in prespal pod smreko. Zjutraj pride zgodaj ves prezebel. Hitro sem mu postregla z vročim mlekom in domačim kruhom. Dejal je: Ljubim naravo in gozdove, povsod — tudi na Mali Kopi sem prenočil v gozdu, kljub temu, da je bilo še malo snega.

Vidi se na obrazih popotnikov, da vsi ljubijo naravo — lepi gorski svet, sveži čisti zrak in žele le domače hrane, črni kmečki kruh, sir itd. Vsi so prenasršeni mestnega hrupa in slabega zraka.

Nekaj skromnih vrstic sem dolžna napisati in se še enkrat zahvaliti odboru E6 za pozornost, ko so mi dodelili zeleno-zlato značko E6 - YU. Vem, da je pri tem sodeloval tudi pokojni inž. Ciglar, ki ga je prerano tako kruto iztrgala usoda iz naših lepih slovenskih planin in gozdov, preko katerih je speljal pot, po kateri se oglašajo pesem vetra in šelest prešestnih krošenj smrek in jelk. Vem, da se ga bodo popotniki, ki bodo s spoštovanjem hodili preko gozdov in planjav, spominjali in njegov duh bo tiho plaval med njimi, prijazen in skromen.

Naj mu bo lahka slovenska zemlja.

Minka Mirkac
kontrolna točka E6 - YU
Razbor

Gordana Pačnik — Osnovna šola Franja Vrunča Slov. Gradec

Malo več solidarnosti

Koroško turistično društvo prireja vsako leto, v drugi polovici avgusta, tradicionalni Koroški turistični teden. Enaindvajseti je že za nami.

Prične se na nedeljo s povorko, v kateri so prikazana razna kmečka dela, katera smo večidel že opustili, ali pa so jih opravliali samo še naši predniki. Tako lahko vidimo na okrašenih vozovih mlatiče, mlačvo s strojem na ročni pogon, terice, kovače, tesarje, izdelovanje viter, zlaganje žita na ostrve, kuhanje oglja in še kaj. Zanimiva je ta manifestacija, saj prikazuje delo naših prednikov in le malo je gledalcev, ki se lahko ponašajo, da so katero od teh del tudi sami kdaj opravliali. Jaz se s tem lahko ponašam.

Med tednom so v poznih popoldanskih ali večernih urah razne kulturne ali športne prireditve: nastopi raznih pevskih zborov, tekmovanje harmonikarjev, šahovski turnir in še kaj. V četrtek je kramarski dan. Tega dne je prav živahno. Zivo vrvenje je tudi v soboto, ko je tekmovanje gozdnih delavcev v vseh disciplinah. Obiskovalci lahko kupijo različne specialitete, ki jim jih nudijo okoliški kmetje. Istega dne, v soboto, je tudi tekmovanje predic. Lansko leto je na tem tekmovanje sodeloval tudi Marjan Kralj. Zaključek tedna je naslednje nedeljo, ko imajo glavno prireditev lovci. Program in zabavo priredijo v kakšnem oddaljenem zaselku.

Tekmovanje gozdnih delavcev privablja precej obiskovalcev. Pri tej prireditvi sodelujem že nekaj let, prodajam namreč kmečke jedi. Priložnost imam opazovati nekaj, kar se mi ne zdi prav.

Kot sem že omenil, je ta prireditev dobro obiskana. Lani je celo nagajalo vreme, pa je bila prireditev kljub temu dobro obiskana. Vsako leto pa opažam, da so med obiskovalci v glavnem domačini, to je Črnjani in Mežičani, okoliški prebivalci in tujci. Iz ostalih delov koroške regije je videti le malo znanih obrazov.

Razmišljam, fačunam.

V LESNI Slovenj Gradec je zaposlenih okoli 2800 delavcev. Če bi to prireditev gozdarske stroke obiskal vsak drugi član tega razmeroma velikega kolektiva, vsak gotovo ne more, vzel s seboj svojega zakonskega tovariša — izlet je namreč le takrat fletna — bi bila ta prireditev masovno obiskana. Koliko moralnega zadoščenja bi s tem dali prireditelju, ki ima pri organiziranju veliko dela in stroškov!

Da ne bom komu delal krivice. Na prireditvi vidim vedno določene ljudi iz skupnih služb LESNE, kot npr. glavnega direktorja, tov. Gornjeca, tov. Kozelja in še nekatere.

Vsem zaposlenim na LESNI in tudi okoliškim kmetom, ki gredo včasih radi na izlet, kličem: pustimo Črnjanom kakšen turistični dinar, katerega smo morebiti namenili kakšnemu drugemu turističnemu kraju! Iz solidarnosti.

Če bi kdo iz te moje agitacije sklepal, da imam pri tem osebne račune, izjavljam, da sem doslej še vsako leto prodal vse in da glede tega nimam večjih želja.

Pa brez zamere in nasvidenje v avgustu v Črni!
Če bomo zdravi, seveda.

Ajnžik

venj Gradec, zlasti pri spravilu lesa iz manjših gozdnih površin, ki so med gozdovi zasebnikov.

Menim pa, da smo pri poseku in izdelavi naredili velik korak naprej. Več kot tričetrt lesne mase iglavcev izdelamo v lubju in zlasti, kar je še važnejše, pri nas je postalo pravilo, da izdelujemo dolžinski les, v kolikor nam to dopuščajo pravilne možnosti. Ugotavljam pa, da imamo še vse preveč ročnih opravil. Traktorjev direktno k panju v večini predelov ne dobimo — vzrok je pomanjkanje gozdnih vlak. V zadnjih letih posvečamo posebno skrb odpiranju gozdov, a žal je sredstev za to vedno premalo. Težko čakamo, da bo prišel čas, ko bomo »na vrsti« za kredite Samoupravne interesne skupnosti za gospodarstvo za investicije v prometnice.

Kako pa stojite z izvrševanjem plana gozdnogojitvenih del?

Gozdnogojitvena dela opravljamo po območnem načrtu. Ugotavljam, da je površinski plan pri pogozdovanju in negi izvršen in celo prekoračen. Zaoostajamo pa pri obžagovanju, prvih redčenjih in varstvu gozdov. Kljub temu, da pridobimo zadnja leta nekaj sredstev od republiškega SIS, nam formirana biološka amortizacija ne zadošča za vsa potrebna dela, ki so planirana, predvsem v zadnjem času, ko opažamo velike poškodbe po muflonih na naravnem

pomladku in zlasti na pogozdenih površinah.

Kaj pa kadrovski problemi?

Za izvrševanje planskih nalog za leto 1977 bi TOZD potreboval 46 zaposlenih. Trenutno jih je zaposlenih 52 ali 13% nad planom. Problem je, kako preko celega leta zaposliti vse delavce, ker bo dela premalo. Zato iščemo dodatne zaposlitve, dodatno delo, ki ga lahko z razpoložljivimi delavci izvršimo. Razumljivo je, da so temu primerni tudi osebni dohodki. V preteklem letu so bili povprečni osebni dohodki med temeljnimi organizacijami gozdarstev prav v naši TOZD najnižji.

V letošnjem letu je bil sprejet Samoupravni sporazum o minimalnih življenjskih in delovnih pogojih. Kako pri vas uresničujete določila tega sporazuma?

Probleme, kot so stanovanjski problemi, 12 ur efektivnega dela tedensko z motorno žago, topla prehrana, prevozi na delo, rekreacija in izobraževanje, poizkušamo reševati, kolikor nam to dopuščajo možnosti.

Pereče je reševanje stanovanj za naše delavce. Izmed 22 stanovanj, katerih lastnik je naša TOZD, v le sedmih stanujejo naši delavci. Sicer pa je več o tem napisala sodelavka, tov. Vrhnjakova.

Vprašanja toplih obrokov ob delovnem odmoru še nismo rešili. Menili smo, da

bomo to vprašanje rešili s pripravljeno hrano v aluposodah. Vendar je bila hrana prezačinjena in kalorično prenizka. Dovoz tople hrane na delovišča bi bili težko rešili, pa še stroški bi bili previsoki.

Prevoze imamo urejene, čeprav tudi tu ne gre brez problemov. Najhujši je terenska razdrobljenost delavcev glede na mesta bivanja.

V tem samoupravnem sporazumu imamo tudi določila o izobraževanju delavcev. Zanimivo je, da je interes delavcev za strokov-

no izobraževanje v šoli za gozdarje — za odrasle — mnogo večji, kakor pa za osnovno izobrazbo — za pridobivanje manjkajočih razredov osnovne šole.

Letni oddih večina delavcev preživi doma. Letovanj v naših domovih se ne poslužujejo. Ob morju preživijo letno le po dan ali dva in še to ob sindikalnih izletih, ki pa jih je žal vsako leto manj, pa tudi udeležba je zelo skromna.

S tem sem se poslovil od direktorja in se podal še k drugim delavcem v TOZD.

POVEDALI SO

Anton Javornik: Težave imamo pri sklicevanju zbora kolektiva — foto: F. Jurač

ANTON JAVORNIK — predsednik DS TOZD

Predsednik DS TOZD sem postal po zadnji reorganizaciji gozdarstva v LESNI. Dotodanji predsednik se je zaposlil v OK Slovenj Gradec. Kot namestnik predsednika, sem moral prevzeti njegovo dolžnost in funkcijo.

Pri našem delu samoupravljalcev nam dela težave teritorialna razdrobljenost delovišč. Zaradi tega je težko sklicati zbor kolektiva. Prav tako nam dela problem prostor, kjer bi lahko imeli zборе. V naši stavbi nimamo sejne sobe in moramo zaradi tega »gostovati« drugje.

Za našo TOZD je skoraj nerešljiv stanovanjski problem. Skupno s sindikalno organizacijo smo na zboru kolektiva vodili akcijo za namensko varčevanje pri banki. Prvi uspehi se že kažejo in menim, da je to pot, po kateri bomo lahko postopoma reševali perečo stanovanjsko problematiko.

FRANC JELEN — gozdni delavec sekač

Ze lani smo pričeli razmišljati kako bi tudi mi gozdni delavci bili deležni toplega obroka malice na delovnem mestu. To je zelo pereč problem in nevem kako ga bomo uredili. Zjutraj moramo zelo zgodaj od doma, da lahko pravočasno pridemo na delovno mesto. Mnogi ne zajtrkujemo, ker nihče zgodaj zjutraj ne more jesti. Popoldne pa se pozno vračamo z dela domov, tako da smo brez toplega obroka malice kar celih 12 ur. Ta problem bomo zelo težko rešili v prid delavca. Sečišča so raztresena, zato je tudi težko, da bi toplo malico vozili v gozd. Glede malice se delavci pač najdemo vsak po svojem. Nekateri si nosijo malico se-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Alojz Kovše: Tudi tako pridem do tople malice. Znajti se je pač treba — foto: F. Jurač

Franc Jelen: Že lansko leto smo pričeli razmišljati o toplih obrokih — foto: F. Jurač

(Nadaljevanje s 7. strani)

boj v gozd in si jo segrejejo na ognju, to so večinoma razni golaži pa vendar se vsega tega vse prehitro preobješ, drugi pa imamo za malico klobase, sir, jetrno pašteto ter še kaj drugega vendar se tudi tega hitro preobješ. Včasih so »olcerji« v gozdu kuhali polento, danes je to skoraj nemogoče, pa vendar mislim, da bi bilo treba o tem razmisliti. Gozdni delavec si spričo težkega dela tudi želi toplega obroka malice, zato bi bilo mogoče res najboljše, da bi le-to vozili s kombijem na sečišča oz. na delovna mesta. Problem pa je zopet, ko imamo premalo vozil. Sedaj trenutno razpolagamo samo z enim kombijem s katerim nas vozijo na delo.

IVAN RUPREHT — gozdni delavec

Kot gozdni delavec delam v gozdu že nad 20 let. Med

Ivan Rupreht: Marsikateri delavec je zbolel za poklicno boleznijo zaradi tresljajev motorne žage — foto: F. Jurač

gozdne delavce sem prišel že takrat, ko smo v gozdu delali z ročnimi žagami. Edino orodje takrat je bilo naše sekira in žaga »amerikanka«. Veliko smo takrat trpeli, zato na »šiht« nismo mogli veliko napraviti. Iz leta v leto se je delo zboljševalo. V gozd so prihajale prve žage. Bile so zelo težke. Za gozdnega delavca so se začeli boljši časi. Prihajala so zaščitna sredstva in drugo orodje tako, da smo delavci imeli že boljše delovne pogoje. Prve motorne žage niso bile še najboljše, imele so velike tresljaje in po nekaj letih je marsikateri delavec zbolel za poklicno bolezen zaradi tresljajev žage. Tudi sam sem zbolel za to boleznijo in sem bil pozneje premeščen na drugo delovno mesto. Nekaj let sem delal kot nakladač, zdaj pa opravljam razna dela v gozdu. Podiram ne več.

BRANKO REBERNIK — sekač

Za delo v gozdu sem se odločil zato, ker sem že iz mladih let čutil veselje do tega poklica. V ekipi nas dela 8

delavcev in se dobro razumemo. Vsi težimo za tem, da bi na »šiht« naredili čimveč. Če imamo delovno mesto na

Branko Rebernik: Osem nas je v skupini in vsi težimo za čim večjim delovnim učinkom — foto: F. Jurač

katerega se vozimo vsak dan s kombijem zelo oddaljeno smo kar celih 12 ur na dan od doma. Zato nimamo časa veliko na razpolago za druge stvari. Tu pa zlasti mislim na razvedrilo. Tudi gozdni delavec si zasluži po težkem delu razvedrila pa vendar še niso dane možnosti, da bi tega lahko užival. Velikokrat se zgodi, da pridemo z dela zelo izmučeni domov, zato komaj čakamo, da se malo spočijemo za drugi dan. Mislim, da bi bilo zelo prav, če bi v okviru našega TOZD imeli kakšno športno igrišče za odbojko na katerem bi lahko vsaj mladi gozdni delavci igrali žogo ali pa bi imeli na razpolago kakšen klub v katerem bi lahko igrali šah in imeli na razpolago za čitanje razne knjige, literature in časopise. Mislim, da je tudi gozdni delavec potreben kulturnega življenja. Jaz osebno imam le parkrat na mesec čas za kino, v poletnih mesecih pa so seveda glavno razvedrilo razne gasilske veselice. Drugih zabav si ne moremo privoščiti.

tekst: urednik, F. Jurač

NOVICE IN DOGODKI IZ NAŠIH TOZD

OK RAVNE

TRADICIONALNE SANKAŠKE TEKME »ZELEN BREG«

Iz OK Ravne nam je poslal prispevek Jože Čegovnik. V njem opisuje tradicionalne sankiške tekme na Zelen-

bregu. Devete so bile letos. Tekme so vsako leto na Zelenbregu, njihov namen pa je, da se srečajo kmetje, delavci

in mladina tega kraja. Zmagovalci posameznih ekip sprejmejo pokale in diplome. Organizatorji se zahvaljujejo socialistični zvezi Ravne na Koroškem in krajevni skupnosti za denarno pomoč. Dopisnik nam sporoča, da je bila letos udeležba rekordna in da si podobno želijo tudi drugo leto, ko bodo slavili deseto obletnico prirejanja tekem.

Foto: Jože Čegovnik

Glasilo »VIHARNIK« izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija, o. sol. o. Ureja uredniški odbor: Ludvik Kotnik, Ivan

Dretnik-Ajnžik, Jože Stres, Jože Gosak, Rok Funtek, Andrej Sertelj, Jurij Sumečnik. Odgovorni urednik Mitja Schöndorfer, predsednik uredniškega odbora: Andrej

Sertelj. Tehnični urednik: Bruno Znidaršič. Naklada: 4620 izvodov. Ključni in tisk: CGP Mariborski tisk, TOZD Tiskarna, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1977.

ZBOR DELEGATOV

Zbor delegatov gozdarstva — obrata za kooperacijo Ravne razpravlja o rezultatih lanskoletnega gospodarjenja in poslovanja — potrjuje za-

ključni račun za leto 1976. Zbor delegatov je vodil Ivan KOČNIK po domače Končnik.

Vida Gerl

Foto: Edi Kopmajer

ŠE IZ OK RAVNE

ONESNAŽEVANJE ZRAKA V MEŽIŠKI DOLINI

K najbolj aktualni temi zadnjega časa, želim tudi jaz zapisati par besed.

Bralce želim seznaniti o snemanju filma z naslovom Onesnaževanje zraka v Mežiški dolini, ki ga snema KOROŠKI KINO KLUB PREVALJE.

Ta klub je posnel že dokaj lepih filmov. Veliko domiselnosti ima bradati snemalec Danilo Pisnik, ki ga kaže posnetek v razgovoru s kmetom p. d. Matvozom iz Javorja, kjer je postavil svojo kamero.

**Planina moja, nekdanji raj,
kako izgledaš mi sedaj.
Nad tabo dim se gost vali,
vse umira, se duši.**

Gospodarjevo oko se je zarlo skozi objektiv. Le kakšni

so občutki mladega, podjetnega gospodarja, ko vidi hirati svoj grunt — svoje zeleno zlato.

Če se stanje ne bo izboljšalo, bo onesnaženi zrak iz naše prelepe Koroške, posebej iz Mežiške doline napravil pusto SAHARO.

**Ko smreka bo medila,
kako ptička bo valila.
Ne bo si mogla gnezda stkat,
če vse uničil nečist bo zrak.**

Film bi prav gotovo služil predvsem gozdarjem na raznih predavanjih v raznih šolah in drugje.

Kdaj kasneje morda še kaj več o filmu.

Vida Gerl
foto: Danilo Pisnik

OBISK DELEGACIJE REPUBLIŠKE KONFERENCE ZSMS

V začetku aprila se je v Slovenj Gradcu mudila delegacija republiške konference ZSMS, ki jo je vodil predsednik republiške konference Ljubo Jasnič.

Delegacija je med nekaterimi osnovnimi organizacijami ZSMS v občini obiskala tudi osnovno organizacijo ZSMS v TOZD Pameče. Po ogledu proizvodnih prostorov in proizvodnje v tem TOZD, so se mladi iz Pameč v odkritem razgovoru z delegacijo pogovorili o delu mladih, njihovih

problemih, sodelovanju pri samoupravljanju v TOZD, o stanovanjskih problemih mladih. Razgovor je bil odkrit in sproščen. Zaključek, ki se mi je kot nevtralnemu opazovalcu vsilil je tak, da imajo mladi v tej naši TOZD vso podporo in veliko mero razumevanja, prav tako pa tudi vse možnosti in pogoje, da se aktivno vključujejo v ves proces tako proizvodnje, kakor samoupravljanja.

Urednik

OB 10. OBLETNICI PEPIJEVE SMRTI

Spet bodo v aprilu ozeleneli macesni. Gotovo bo še Uršlja v belem, kakor neveste. Hom ob njih bo ves v brstečih mladih poganjkih, prelivajoč se v nešteti tonih mladega življenja, kot camar v novi svatovski obleki. Uršlja in Hom, družica in camar, bosta gledala v našo dolino kot takrat, pred desetimi leti, ko je tja odhajal Stajnerjev Pepi. Mlado drevo na Kogovskem travniku se je poklonilo mlademu gozdnemu delavcu v slovo na poti tja, od koder ne več ne vračamo.

Kolektivni Gozdarstva Ravne, ki je z bolečino utrpel Pepijevo izgubo, se je v nadaljnjih desetih letih zarisalo na čela delavcev kdo ve koliko brazdic. Te rahle, druge zopet globlje, kakršno usodo je pač posamezniku prineslo življenje. Tenke svetle niti so se vrinile med lase, enim komaj vidne, drugim številnejše. Spomin na Pepija pa nam bo ostal vedno enak — nespremenjen. Ostal bo mladenič okroglih, rožnatih lic, brez brazdic na čelu, komaj na pragu življenja, vedno nasmejan, prijeten in tovariški.

Mici Kotnikova

Simon Golob - Smrečnik

Človek predolgo živi in veliko doživi!

To so bile besede, s katerimi je začel obujati spomine Simon Golob, kmet iz Remšnika, rojen 2. 10. 1888. Klen je ta naš sogovornik, svojih osem križev in osem let nosi tako, da mu jih ne bi prisodil. Njegov besedni zaklad, razgledanost in izreden spomin za bližnje in daljne dogodke ga delajo mnogo mlajšega.

Neko nedeljo, je pripovedoval Simon, sva šla z materjo v Radlje. Ljudje so pravili, da stoji pred gostilno voz, ki gre brez volov ali konj. Ko sva z materjo prišla pred gostilno, sva videla čuden voz, brez ojeta, kamor bi lahko vpregel konja. Pred gručo radovednežev, je mož, ki je prišel iz gostilne, vtaknil spredaj čudno ročico in jo pričel vrteti. Nekaj časa je bilo tiho, nato pa je začelo ropotati. Ko je prišel iz gostilne še drugi mož, sta se oba spravila v voz in se odpeljala proti Mariboru. Ko sem drugi dan v šoli pripovedoval o tem, mi je verjel samo učitelj, ki je dejal, da sam avtomobila, tako se je tisti voz imenoval, še ni videl, da pa verjame, da je res tisto, kar sem pripovedoval. Bilo je to leta 1901.

Zanimivo je bilo poslušati sogovornika, saj je pripovedoval tako tekoče, kakor da bi bral, ne pa obujal spomine. O

svojem šolanju je pripovedoval, da se je v šoli naučil mnogo koristnih stvari s področja sadjarstva, kmetijstva in živinoreje, da so mu te stvari kasneje v življenju veliko koristile.

Zadnjega mojega vrstnika Toplaka Damasa-Maza smo pred kratkim pokopali. Bil je ključavničar, ki je naredil vse, kar smo potrebovali — od ključev, krpanja loncev, pa do popravljanja pušk, nam je dejal.

Ko smo Simona vprašali, s čim so se doma ukvarjali, se je razvnel.

Lesu nismo prodajali veliko. Skrbeli pa smo, da smo vsako leto prodali več glav pitane živine, pa tudi več parov težkih volov smo večkrat prodali. Vse, kar smo potrebovali, smo pridelali doma: od mesa, krompirja, moke, lanenega platna in volne. Kupovali smo le kavo, sladkor in sol. Imeli pa smo po 12 glav živine.

Ko je zaključil pripovedovanje o domačem gospodarjenju, je malo zastal, kakor da bi zbiral spomine.

To vam moram povedati. Bilo je leta 1938, ko mi je župnik v Remšniku predlagal, da bi morali ustanoviti zadrugo, ki

bi kmetom in delavcem pomagala, da jih ne bi več gulili bogatini. In res se je nekega dne zbralo v naši hiši veliko ljudi. Tega dne smo ustanovili prvo Kmečko delavsko zadrugo na tem območju. Vsak izmed kmetov je dal svoj delež. Glavni delež pa je prispeval župnik Vid Pavlič. Kmet Hedl je dal zadrugi na voljo prostore, kjer se je zbiral, odkupoval in prodajal ves material. Ob koncu vsakega leta pa se je delil dobiček sorazmerno s sodelovanjem z zadrugo. V nekaj letih se je pokazala potreba, da je potrebno zgraditi poslopje zadruga. In res smo v enem letu s prostovoljnim delom in prispevki v lesu ter kreditom zgradili poslopje.

Pisali smo leto 1941. Ker je bila zadruga slovenska, so jo nemškutarji v Radljah kaj kmalu zaprli, blago nekam odvlekli, poslopje pa predelali za potrebe otroškega vrtca. Po vojni smo dobili drugo poslopje, vključno z žago — delo zadruge je bilo mnogo lažje.

Na vprašanje, kako je preživel prvo svetovno vojno, nam je povedal, da je bil pet let vojak, da pa v vseh petih letih ni izstrelil niti enega naboja na človeka. Bil je divizijski konjušar. Prispel je pred Beograd in vanj tudi vkorakal.

Strašno je bilo gledati, kako so pokopavali krepke, mlade in močne fante, ki so padli. Zdravniki so popisali njihove podatke, nato pa so jih zmetali v jame, kakor da bi metali drva.

Ujet je bil v Trenti ter dočakal konec vojne v italijanskem ujetništvu, kjer je tudi zvedel za nastanek Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

In kako je bilo med drugo svetovno vojno, smo ga »pobrali«.

Takoj na začetku so me aretirali in odvlekli v Radlje. In kakšno čast sem doživel! Spredaj dva vojaka, na sredi jaz in zadaj dva vojaka, kakor da bi bil največji razbojnik. Sele v Mariboru sem zvedel, zakaj so me aretirali — ker sem bil sovražnik Nemcev in ker sem sodeloval pri ustanovitvi slovenske zadruga.

Ko so se pojavili na tem koncu prvi partizani, smo vse skozi sodelovali z njimi. V Radljah sem zbiral za njih važne podatke, v naši sobi, tu zraven, je dejal in pokazal na vrata, so imeli sestanke. Otroci pa so stražarili okoli hiše, je nadaljeval in se ozrl k sinu, kakor bi ga hotel vprašati, če se še spominja tistih dni.

Ne boste mi verjeli. Sedaj! Z ženo imava vse kar potrebujemo: imava mlade in pridne gospodarje, preskrbljena sva z vsem, kar potrebujemo, tako da nama ne manjka prav ničesar, je odgovoril na vprašanje, kdaj mu je šlo najlepše.

Povedal bi še to: ljudje so Titu in partiji premalo hvaležni za vse dobrote, ki jih danes uživamo. Videl sem mnogo sveta in veliko revščine. Zato bi morali to, kar imamo danes, veliko bolj spoštovati. Želim si le, da bi ostalo tako — da bi bil mir in da bi se razvijali naprej, je zaključil svoje obujanje spominov naš Simon.

Ob zaključku beleženja spominov našega sogovornika naj dodamo še to, da je Simon že 53 let zvest sopotnik svoje soproge skozi vrtnice življenja in da svoje zlate poroke ni želel praznovati.

Urednik
Foto: F. Jurač

Ali veste kako in kje žive neposredni proizvajalci TOZD gozdarstvo Slovenj Gradec

Marsikdo je prepričan, da pravilo — bliže si koritu, bolje se ti godi — vedno drži. Toda za stanovanjske razmere kolektiva TOZD Gozdarstvo Slovenj Gradec to nikakor ne drži. Z »upravo« LESNE smo sicer sosedji, po obsegu in kvaliteti stanovanj, v katerih živimo, pa daleč narazen. Smolo imamo v tem, da je naša TOZD zelo primerna odskočna deska za tehnični in kvalificirani kader, ki je od nas odhajal na DS SS, TIP Otiški vrh, CLS Otiški vrh itd. Z njimi pa so odšla tudi stanovanja, last TOZD Gozdarstvo Slovenj Gradec oziroma privatna stanovanja, za katera je naša TOZD dajala v preteklih letih kredite za njihovo izgradnjo. Od skupno 22 stanovanj, ki so last TOZD, stanuje v njih le sedem članov kolektiva, v sedmih stanujejo delavci skupnih služb, TIP, CLS, OK in Gradenj in turizma, v osmih pa stanujejo upokojeanci in ostali. Podobna situacija je pri kreditih za stanovanjsko izgradnjo: v letih od 1965 do 1974 je TOZD dodelila kredite 40 proslcem — od teh so sedaj zaposleni v

— TOZD Gozdarstvo Slovenj Gradec	11
— Delovna skupnost skupnih služb	3
— TIP Otiški vrh	6
— OK Slovenj Gradec	14
— CLS Otiški vrh	2
— Transport in servisi	1
— upokojeanci	2
— ostali	1

ali skupno 11:29 v korist tujih delavcev. Komentar je odveč. Pripomnim lahko le to, da so bili zastoj vsi razgovori s prizadetimi TOZD o vračilu stanovanj oziroma stanovanjskih kreditov.

Triinpetdesetčlanski kolektiv Gozdarstva Slovenj Gradec živi v naslednjih stanovanjih:

— 13% ali 7 delavcev stanuje v stanovanjih, ki so last TOZD. Od tega jih je le pet primernih današnjemu času. Dvoje stanovanj je izven Slovenj Gradca, obe stanovanji pa sta brez elektrike in sanitarij;

— 17% ali 9 delavcev stanuje v lastnih stanovanjih oziroma hišah, kjer so urejene sanitarije in elektrika;

— 8% ali 4 delavci žive še v nedograjenih hišah. Z dodatnimi stanovanjskimi posojili bo njihov problem kmalu rešen;

— 19% ali 10 delavcev živi v lastnih, starih, propadajočih hišah, ki so raztresene po vsem območju TOZD. Da je njihov položaj še težji nam pove podatek, da je izmed teh delavcev kar v 8 primerih zaposlen samo mož. V štirih primerih hiše nimajo lastne ceste, štiri so brez elektrike, v treh primerih pa imajo elektriko samo za razsvetljavo. Vseh 10 hiš pa je brez sanitarij, ki so za gozdnega delavca nujno potrebne;

— 9% ali 5 delavcev živi v tujih stanovanjih — eden v solidarnostnem stanovanju, ostali pa so podnajemniki. Dva stanovanja sta brez elektrike in ceste, tri pa brez sanitarij;

— 34% ali 18 delavcev stanuje pri starših na podeželju — pretežno na manjših kmetijah. Kakšne so stanovanjske razmere v takih kmečkih hišah, je znano: večinoma so manjše, brez sanitarij itd. Mlade družine žive večinoma v enem prostoru.

Poudariti je treba, da bodo ti problemi tudi v bodoče težko rešljivi. V trindvajsetih primerih je zaposlen samo eden ali 42%. Če k temu prištejemo še dvanajst mladih neporočenih delavcev, se bi procent dvignil do 65%. Pri teh družinah je nesmiselno pričakovati, da bi z lastnimi sredstvi rešili stanovanjski problem.

O nizkem stanovanjskem standardu naših delavcev nam govori tudi naslednji podatek — 24% ali 13 delavcev živi v stanovanjih, kjer ni elektrike. Ker so stanovanja raztresena po grapah in hribih, je napeljava elektrike za posameznike finančno neizvedljiva.

Priznati moramo, da reševanje stanovanjske problematike v preteklih letih ni bilo načrtno. Z minimalnimi krediti so se krpale luknje. S tem se je rešitev problema odlagala na »jutri«. Raztresenost delavcev nam povzroča težave pri organiziranju prevoza na delo. Za TOZD je to velik minus, za skupnost kot celoto pa velikega pomena v smislu splošnega ljudskega odpora, izgleda kulturne krajine, izkoriščanja kmetijskih površin itd.

Kako rešiti stanovanjsko vprašanje v bodoče? Sami tega verjetno ne bomo zmogli. Letno zberemo stanovanjskega prispevka le za nakup manjšega družbenega stanovanja — garsonjere. Stanovanje potrebuje 23 delavcev, posojila za rekonstrukcijo lastnih hiš 10 delavcev, 4 pa za dograditev novih hiš. Skupno torej 32 delavcev ali 60% kolektiva. S samim stanovanjskim prispevkom bi predvidoma rešili stanovanjska vprašanja v 30 letih, ali povedano drugače takrat, ko bo večina proslcev že v pokoju. Zato iščemo rešitve na vseh straneh in pri vseh forumih, čeprav pravega razumevanja ne najdemo. Primer stanovanja upokojenke LESNE, ki je ponudila stanovanje

v zamenjavo za garsonjero, nam nazorno kaže razumevanje za probleme. Po sklepu DS smo pristopili k zamenjavi, ker bi to stanovanje predelali v dvoje družinskih stanovanj. Zaradi neuspešnosti določenih služb pri skupnih službah je ta zamenjava propadla. Upravičeno se sprašujemo, ali so te službe namenjene reševanju problemov cele LESNE ali pa samo DS skupnih služb.

Kaj nam torej preostane?

Pomagaj si sam in skupnost ti bo pomagala (v originalu »bog«). To misel smo premlevali na vseh sestankih, sejah delavskega sveta, sindikalnih sestankih itd. Uspeh ni izostal, posebno še zato ne, ker je med tem prišel v obravnavo samoupravni sporazum o merilih o oddajanju stanovanj, ki predpisuje lastno udeležbo. Na pobudo sindikata in DS je bila izvedena akcija za namensko varčevanje pri banki. V mesecu marcu je sklenilo pogodbo o varčevanju 8 delavcev. Upamo, da bo držalo pravilo — besede vlečejo, zgledi mikajo — in da se bo število varčevalcev iz meseca v mesec večalo. Verjetno so to začetki svetlih perspektiv za rešitev stanovanjskih vprašanj v TOZD Gozdarstvo Slovenj Gradec.

Morda nas bo kdo posnemal, morda nam bo kdo pomagal in nam vrnil naša stanovanja?!

P. S.: Tabela o številu stanovanj po TOZD z dne 31. 12. 1976, ki so jo izdelali na skupnih službah, je le enostransko poprečje, ki ne pokaže dejanskega stanja na področju stanovanjskega standarda v posameznih kolektivih. Protiutež tej tabeli bi bil prikaz koriščenja sklada skupne porabe za individualne gradnje po letih in številu zaposlenih za posamezne TOZD. Takšno tabelo bi želeli videti in se med seboj primerjati!!!

Predsednica stanovanjske komisije pri TOZD Gozdarstvo Slovenj Gradec
Vida Vrhnjak

GOZDOVI SO MU ZASUMELI ZADNJIČ

Janez Lorber

Mnogo prežgodaj v 53. letu starosti nas je nenadoma zapustil JANEZ LORBER, delovodja v revirjih Ojstrica.

Janez se je rodil leta 1924 pri kmetu Potočniku na Kozjem vrhu. V hudi svetovni krizi je leta 1930 moral oče prodati posestvo in od takrat se je za Janezovo družino začela težka pot. Selili so se kot najemniki od bajte do bajte, od kmeta do kmeta. Ze kot 15-letni deček se je zaposlil kot gozdni delavec in delal pri raznih veleposesnikih in lesnih trgovcih v domačem kraju.

S kratko prekinitvijo med vojno je leta 1945 spet prišel za sekuro in žago. Kot razgledan in vesten delavec je že naslednjega leta postal delovodja v Ojstriškem revirju. Njegove »holcarske izkušnje« so ga privedle do tega, da je leta 1948 postal normirec in je kot član ko-

misije pomagal postavljati norme za posek in spravilo lesa tudi na drugih obratih.

Leta 1950 se je spet vrnil v svoj domači revir, kjer je kot delovodja deloval vse do konca svojega življenja.

Janez je bil pri svojem delu zelo vesten, natančen in pošten. V njegovi pisalni mizi si lahko našel urejene podatke o gospodarjenju v revirju za vsa povojna obdobja.

Bil je eden izmed redkih gozdarjev, ki ga ni omamila sodobna mit motorizacije. Kakor pred 30. leti, tako je do zadnjega dne hodil peš z gozdarsko kiljupo in nabratnikom na rami. Tisočkrat je peš premeril pot od svojega doma na Goriškem vrhu do Dravograda in nazaj.

Za njegovo težko bolezen nismo vedeli, morda jo je sam čutil že dalj časa, toda pritoževal se ni nikoli. Odkar mu je kruta usoda leta 1970 vzela še sorazmerno mlado ženo in mater štirih otrok, je na njega padlo še breme skrbi za otroke. Ves se je predajal za njih, da jih je spravil do poklica in kruha.

Zadnja leta je sameval v skromni, vendar lepo urejeni hišici na Goriškem vrhu sredi gozdov, katere je tako neizmerno ljubil. Toda sodobna in neozdravljiva bolezen ga je našla tudi tam in ga iztrgala iz kroga svojih sorodnikov, sodelavcev in gozdarjev.

Kako zelo je bil priljubljen med domačini, gozdarji in lovci, je dokazal njegov pogreb, saj tako veličastnega pogreba na Ojstrici še niso doživeli.

Sodelavci in gozdarji ga bomo ohranili še dolgo v najlepšem spominu.

Kolektiv
TOZD gozdarstvo Radlje

Vsebina in oblike kulturnega delovanja v TOZD

2

Niko R. Kolar

(Nadaljevanje iz 4. številke/1977)

SIRJENJE IN UPORABA DOBRE KNJIGE

Pri delavcih moramo vzbuditi zanimanje za branje knjig. To lahko dosežemo na najrazličnejše načine:

— Na osnovi potreb se naredijo primerni izbori knjig (sodeluje knjižničar iz krajevne knjižnice, pisatelj iz naše okolice, poznavalec literature itd.).

— Ob dogovorjenih dneh se omogoči delavcu izposoja knjig na delovnem mestu, v odmoru, ali ob drugi priložnosti, pri čemer se upošteva narava dela TOZD.

— Delavce se lahko organizira tudi v skupine, ki spodbujajo sodelavce k rednemu seganju po literarnih delih.

— V sodelovanju s krajevno knjižnico se v internem glasilu predstavi ena ali več knjig, objavijo se lahko odlomki, ocene itd.

— Ustanovijo se lahko klubi bralcev znotraj OZD ali TOZD.

— Sezname za nakup knjig sestavlja kulturni animator na podlagi želja bralcev.

— Ob izidu del domačih avtorjev se lahko organizirajo srečanja z njimi.

— Organizirajo se tudi literarni nastopi, tribune, srečanja itd.

— V OZD ali TOZD se priredijo stalne razstave knjig ali nameštijo vitrine, v katerih so za branje pripravljene tudi literarni prispevki, ki so jih napisali delavci itd.

Vse te oblike imajo en sam cilj — izobraževati, odkrivati nova spoznanja, bogatitev duha in uma — dojemanje vsega, kar nas obkroža.

KULTURNO-UMETNIŠKA IN ZNANSTVENO-TEHNIČNA DEJAVNOST IN USTVARJALNOST DELAVCEV

Med vsemi oblikami kulture v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela je kulturna dejavnost in ustvarjalnost (kulturni amaterizem) najrazvitejša in najbolj razvejana.

Zaradi svojevrstnosti sama narekuje smeri prizadevanj organizatorja kulture:

a) združevanje delavcev po nagnjenjih in interesih, zato da bi se поблиže spoznali, da bi si razširili obzorje in bi se sproščeno razvedrili;

b) združevanje delavcev po nagnjenjih, zanimanjih in sposobnostih v posamezne kulturno-umetniške skupine, ki žele svoje dosežke predstaviti tudi svojemu kolektivu, drugim delavcem in širši družbeni skupnosti;

c) vsestranska organizacijska, materialna in strokovna pomoč tistim delavcem, ki se umetniško izpovedujejo na likovnem, literarnem, glasbenem in drugih področjih kot ustvarjalci.

Minimalne naloge, ki jih mora imeti načrt kulturnih dejavnosti:

— ustanavljanje novih kulturno-umetniških skupin;

— poleg klasičnih, tradicionalnih vrst dajati pobude za ustanavljanje skupin (sekcij, krožkov) uporabne umetnosti, umetniške fotografije, zbiranja starin, hortikulture, filatelije itd. in tako širiti vsebino amaterske dejavnosti;

— odpiranje družabnih prostorov s funkcionalno in lepo oblikovano opremo za vsakodnevno srečavanje, zbiranje, branje, spremljanje TV programa itd.;

— organiziranje nastopov kulturno-umetniških skupin za kolektiv, za delavce v dislociranih obratih, na gradbiščih, na terenu itd.;

— povezovanje in izmenjava kulturno-umetniških skupin in programov z drugimi OZD, s šolami, domovi JLA, KPD in kulturnimi institucijami.

Znanstveno-tehnična dejavnost delavcev vodi k ustvarjalnemu odnosu do dela, k razvijanju delovnih sposobnosti in k rasti splošne delavčeve kulturne stopnje. Načrt s področja znanstveno-tehnične dejavnosti se lahko uresničuje v sodelovanju z znanstvenimi ustanovami, s strokovnimi organizacijami in združenji inženirjev in tehnikov, z organizacijo izumiteljev in ljudsko tehniko in drugimi. V samoupravne sporazume TOZD se morajo vključiti osnove in merila za nagrajevanje dosežkov inventivne dejavnosti. Po uspešnih rezultatih pa je potrebno takšne dosežke tudi primerno publicirati in propagirati med delavci.

ŠPORT IN REKREACIJA

ŠAH

Slovenj Gradec, 8. 4. 1977

Udeležba na letošnjem tekmovanju v šahu je bila zadovoljiva. Organizatorji pa žele, da bi sindikalne organizacije v TOZD posvečale več pozornosti ženskem šahu, saj sta se letos tekmovanja udeležili le dve ekipi in še od teh je bila ena nekompletna. Prav tako priporočajo organizatorji ekipam, da v prihodnje natančneje preberejo razpisne pogoje.

Sodelovalo je 16 moških ekip s skupaj 84 tekmovalci. Tekmovanje je vodil sodnik Franc Berthold.

REZULTATI

TP Pameče	49,5	1. mesto
Gradnje in turizem Slov. Gradec	48,5	2. mesto
Nova oprema Slovenj Gradec	43,0	3. mesto
TIP Otiški vrh	42,0	4. mesto

Predstavniki zmagovalne ekipe, Ivan Lipuš, sprejema pokal iz rok vodje tekmovanja — foto: A. Klemenšek

DS skupnih služb	39,5	5. mesto
OK Ravne na Koroškem	38,5	6. mesto
Zaga Mislinja	31,5	7. mesto
Gozdarstvo Črna na Koroškem	27,5	8. mesto
Zaga Mušenik	26,5	9. mesto
Zaga Otiški vrh	26,0	10. mesto
Gozdarstvo Mislinja	25,5	11. mesto
TP Prevalje	23,5	12. mesto
TSP Radlje	23,0	13. mesto
Zaga Vuhred	17,0	14. mesto
Gozdarstvo Slovenj Gradec	16,5	15. mesto
OK Slovenj Gradec	2,0	16. mesto

Rezultati ženskega šaha

DS skupnih služb	3,0	1. mesto
TP Pameče	1,0	2. mesto

Jurij Šumečnik

XVIII. REPUBLIŠKO SMUČARSKO TEKMOVANJE GOZDARJEV, LESARJEV IN LOVCEV

Vogel, 11. in 12. marca

Moška ekipa LESNE osvojila v veleslalomu 1. mesto

Na Voglu so bile pod pokroviteljstvom LESNINE Ljubljana osemnajste zimsko športne igre gozdarjev, lesarjev in lovcev. Tekmovanja v veleslalomu se je udeležila tudi 11-članska ekipa LESNE. Nastopilo je sedem moških in štiri ženske.

V izredno slabem vremenu so se bolje znašli tekmovalci saj je ekipa v sestavi: Srebre, Štifter in Kozelj osvojila prvo mesto, med tekmovalkami pa Šuler — Zupan Marta, ki je pri ženskah dosegla 4. čas.

Nastopilo je 319 tekmovalcev in tekmovalk iz 41 delovnih organizacij. Med posamezniki so naši zasedli naslednja mesta:

- Srebre Ivan, 3. mesto
- Štifter Jože, 5. mesto
- Adamič Ivan, 6. mesto
- Plesec Franc, 12. mesto
- Kozelj Janez, 3. mesto pri starejših članih
- Zupan Marta 4. mesto

Ekipna uvrstitev:

- 1. LESNA Slovenj Gradec
- 2. ELAN Begunje
- 3. GG Bled

Tekmovanje je v izredno slabih vremenskih razmerah vzorno izvedel SK Snežinka.

Janez Kozelj